

سوالات و پاسخنامه تشریحی پیشنهادی آزمون پروانه کارآموزی وکالت سال ۹۷

(دفترچه D)

پاسخنامه ارائه شده پیشنهادی بوده و ملاک اصلی کلید نهایی
اسکودا می باشد که توسط سازمان سنجش منتشر می شود.
تطبیق سوالات با سوالات آزمونها، کارگاهها و کتابهای فاضل به زودی ارائه می گردد.

مدت زمان پاسخگویی: ۱۳۵ دقیقه			تعداد سوال: ۱۲۰
تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۲۰	۱	۲۰	حقوق مدنی
۴۰	۲۱	۲۰	آیین دادرسی مدنی
۶۰	۴۱	۲۰	حقوق تجارت
۸۰	۶۱	۲۰	اصول و استنباط
۱۰۰	۸۱	۲۰	حقوق جزا
۱۲۰	۱۰۱	۲۰	آیین دادرسی کیفری

حقوق مدنی

- ۱- حکم موت فرضی غایب مفقودالاثر صادر شده و اموال او میان وراثت حین الفوت تقسیم شده است. اگر پس از صدور حکم موت فرضی و تقسیم اموال، غایب پیدا شود، کدام مورد صحیح است؟
- ۱) اگر عین اموال موجود باشد، به غایب باز می‌گردد، اما در مورد عوض اموال مصرف شدنی، غایب حقی ندارد.
- ۲) وراثت در هر حال در مقابل شخص غایب، موظف به استرداد عین اموال و منافع آن و همچنین پرداخت مثل یا قیمت اموال تلف شده هستند.
- ۳) اگر عین اموال موجود باشد، به غایب باز می‌گردد، و الا حقی بر وراثت ندارد.
- ۴) آنچه از عین اموال و منافع و عوض آن که موجود باشد، به غایب باز می‌گردد.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

ر.ک به ماده ۱۰۲۷ ق.م.

- ۲- عقد وقف در کدامیک از موارد زیر، باطل است؟

- ۱) وقف مالی که نسبت به آن، شخص دیگری حق ارتفاق دارد.
- ۲) وقفی که به موجب اراده واقف، متضمن پرداخت نفقه زوجه او از منافع موقوفه است.
- ۳) وقف مالی که در اجاره شخص دیگری است.
- ۴) وقف مالی که میان واقف و موقوف‌علیه، مشاع است.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

با استناد به ماده ۷۲ ق.م و ر.ک به حاشیه ۲ ماده ۷۳ در کتاب قانون مدنی در کتاب نظم حقوقی کنونی نوشته مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان. برای توجیه اینکه گزینه‌های دیگر جواب سوال نیست به مواد ۵۸ و ۶۴ ق.م مراجعه کنید.

۳- شخص «الف»، اتومبیل معینی را به عنوان فضولی به شخص «ب» می‌فروشد. اگر اتومبیل مذکور متعلق به غیر باشد، کدام مورد در خصوص این معامله، صحیح است؟

- (۱) غیرنافذ است و تنها با تنفیذ «الف» معتبر می‌شود.
- (۲) اگر معلوم شود «الف» از صاحب مال وکالت داشته، معتبر است.
- (۳) در هر حال غیرنافذ است.**
- (۴) غیرنافذ است و تنها با تنفیذ صاحب مال معتبر می‌شود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ر. ک به ماده ۲۴۷ ق.م.

۴- کدام مورد در خصوص هزینه‌های انجام تعهد، صحیح است؟

- (۱) هزینه استرداد مورد عاریه، به عهده معیر است.
- (۲) هزینه استرداد مورد ودیعه، به عهده مودع است.**
- (۳) هزینه استرداد عین مستاجر در فرض انقضای اجاره، بر عهده موجر است.
- (۴) هزینه تادیه ثمن از سوی خریدار، به عهده فروشنده است.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

ر. ک به ماده ۶۳۴ ق.م. برای نادرستی گزینه ۱ و ۳ به ماده ۲۸۱ ق.م و برای نادرستی گزینه ۴ به مواد ۳۸۱ و ۲۸۱ ق.م مراجعه شود.

۵- بیع اعیان ترکه توسط وراث، در فرضی که دیونی به ترکه تعلق گرفته است، چگونه است؟

- (۱) نافذ نیست و با تنفیذ طلبکاران یا پرداخت دیون آنها، نافذ می‌شود.**
- (۲) نافذ است و طلبکاران به نسبت سهم وراث، حق رجوع به آنان را دارند.
- (۳) نافذ نیست و تنها با تنفیذ طلبکاران، نافذ می‌شود.
- (۴) نافذ است، اما طلبکاران می‌توانند معامله را فسخ کنند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

ر. ک به مواد ۸۷۱ ق.م و ۲۲۹ ق.ا.ح.

۶- در صورتی که از نقض تعهد قراردادی، خسارتی وارد شده باشد، کدام مورد در خصوص اختیار متعهد، صحیح است؟

- (۱) پیش از الزام به ایفای تعهد نیز، حق مطالبه خسارت تاخیر در انجام تعهد را دارد.
- (۲) فقط حق مطالبه خسارت فعلی را دارد و نسبت به خسارت آینده، مطلقاً حقی ندارد.
- (۳) در صورت اثبات، حق مطالبه عدم‌النفع محتمل را دارد.
- (۴) حق مطالبه توام خسارت عدم انجام تعهد و اجرای اصل تعهد را دارد.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

امکان جمع الزام متعهد به انجام تعهد و اخذ خسارت تاخیر انجام تعهد وجود دارد. اما امکان جمع الزام متعهد به انجام تعهد و اخذ خسارت عدم انجام تعهد با هم وجود ندارد. زیرا خسارت عدم انجام تعهد، بدل اصل تعهد می‌شود و بدل و مبدل منه امکان جمع ندارد. نسبت به منافع آینده که بر اثر عدم انجام تعهد به دست نمی‌آید اگر حصول آن منافع در آینده به حکم عرف و عادت مسلم باشد (عدم النفع مسلم) می‌توان خسارت ناشی از فوت آنها را مطالبه نمود اما نمی‌توان خسارت ناشی از عدم النفع احتمالی را مطالبه نمود.

۷- کدام مورد در خصوص مسئولیت ناشی از نگهداری حیوانات صحیح است؟

- (۱) صاحب هر نوع حیوان، تنها در صورتی مسئول است که تقصیر او در نگهداری از حیوان اثبات شود.
- (۲) چنانچه صاحب حیوان از خطر حمله آگاه باشد، مسئول است، مگر اینکه توانایی حفظ حیوان را نداشته باشد.
- (۳) چنانچه صاحب حیوان از خطر حمله آگاه نباشد، مطلقاً مسئول نیست.
- (۴) نگهداری حیوانی که شخص توانایی حفظ آن را ندارد، فی نفسه تقصیر است.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

ر.ک به تبصره ۱ ماده ۵۲۲ ق.م.ا. گزینۀ های ۲ و ۳ مخالف با ماده ۵۲۲ ق.م.ا. بوده و گزینۀ ۱ نیز مخالف با تبصره ۱ ماده ۵۲۲ ق.م.ا. بوده و ناصحیح هستند. در این زمینه به حواشی ۲ و ۴ ماده ۳۳۴ ق.م. در کتاب نظم حقوقی کنونی نوشته مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان مراجعه نمایید.

۸- در بیمه شخص ثالث، در کدام مورد، بیمه‌گر نمی‌تواند پس از جبران خسارت زیان‌دیده، به راننده مسبب حادثه رجوع کند؟

(۱) خسارت، ناشی از مستی راننده مسبب حادثه باشد.

(۲) زیان دیده فاقد گواهینامه باشد.

(۳) خسارت، ناشی از استعمال مورد روانگردان توسط راننده مسبب حادثه باشد.

(۴) راننده مسبب حادثه، از مسروقه بودن وسیله نقلیه آگاه باشد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

ر.ک به ماده ۱۵ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۴. گزینه ۲ در هیچ یک از بندهای ماده ۱۵ بیان نشده و لذا در این مورد (گزینه ۲) بیمه‌گر نمی‌تواند پس از جبران خسارت زیان دیده به مسبب حادثه رجوع کند.

۹- بر اساس قانون مدنی، اگر مالک به نحوی از انحاء، حق خود را به یکی از غاصبان منتقل کند، کدام مورد در خصوص آن غاصب، صحیح است؟

(۱) دارای همان حقی خواهد بود که مالک دارا بوده است.

(۲) فقط می‌تواند به یکی از لاحقین خود رجوع کند.

(۳) در صورتی که انتقال مجانی باشد، حق رجوع به غاصبان دیگر را ندارد.

(۴) فقط می‌تواند به غاصبی رجوع کند که مال در ید او تلف شده است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

ر.ک به ماده ۳۲۱ ق.م.

۱۰- در عقد نکاح در دو فرض زیر، کدام مورد صحیح است؟

فرض اول - عدم رعایت مصلحت موکل

فرض دوم - خروج از حدود اختیارات توسط وکیل

(۱) در فرض اول، نکاح صحیح و قابل فسخ است و در فرض دوم، نکاح غیرنافذ است.

(۲) در فرض اول، نکاح صحیح و غیرقابل فسخ است و در فرض دوم، نکاح غیرنافذ است.

(۳) در هر دو فرض، نکاح غیرنافذ و منوط به تنفیذ موکل است.

(۴) در فرض اول، نکاح غیرنافذ است و در فرض دوم، نکاح صحیح و قابل فسخ است.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ر.ک به مواد ۱۰۷۳ و ۱۰۷۴ ق.م.

۱۱- در صورتی که اختیار تعیین مهر به شخص ثالث داده شود، کدام مورد صحیح است؟

(۱) اصولاً شخص ثالث در تعیین مهر به هر میزان، مختار است.

(۲) شخص ثالث نمی‌تواند بیش از صد و ده سکه بهار آزادی معین کند.

(۳) شخص ثالث نمی‌تواند بیش از مهرالمثل معین کند.

(۴) شخص ثالث نمی‌تواند بیش از مهرالمتعه معین کند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

ر.ک به ماده ۱۰۸۹ ق.م.

۱۲- در صورت تفاوت قیمت مبیع در وضعیت بی‌عیبی یا ثمن معامله، ارزش در خیار عیب چگونه محاسبه می‌شود؟

(۱) قیمت حقیقی مبیع در وضعیت معیوبی و قیمت حقیقی آن در وضعیت بی‌عیبی تعیین می‌شود و فروشنده باید از ثمن مقرر به همان نسبت را به مشتری رد کند و مابقی را نگه دارد.

(۲) قیمت حقیقی مبیع در وضعیت معیوبی و قیمت حقیقی آن در وضعیت بی‌عیبی تعیین می‌شود و فروشنده باید از ثمن مقرر به همان نسبت نگه داشته و بقیه را به عنوان ارزش، به مشتری رد کند.

(۳) فروشنده موظف است مابه‌التفاوت قیمت مبیع در وضعیت بی‌عیبی با ثمن معامله را به عنوان ارزش به مشتری بپردازد.

(۴) فروشنده موظف است مابه‌التفاوت قیمت مبیع در وضعیت معیوبی و وضعیت بی‌عیبی را به عنوان ارزش به مشتری بپردازد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

ر.ک به ماده ۴۲۷ ق.م. توجه کنیم که ارزش در بحث خیار عیب (ماده ۴۲۷ ق.م) با مابه‌التفاوت قیمت مبیع معیوب و قیمت مبیع سالم در بازار متفاوت است؛ بلکه نسبت تفاوت دو قیمت از ثمن است. البته گاهی در بحث‌های مسئولیت مدنی از ارزش سخن به میان می‌آید و آنجا منظور مابه‌التفاوت دو قیمت است.

۱۳- کدام مورد در خصوص رجوع خریدار به فروشنده فضولی، بابت جبران خسارت، صحیح است؟

(۱) فروشنده‌ای که به فساد بیع آگاه است، در هر حال در مقابل خریدار ضامن است، خواه خریدار به فساد بیع آگاه باشد یا ناآگاه.

(۲) تنها در فرضی که فروشنده از فساد بیع آگاه و خریدار از فساد بیع ناآگاه است، فروشنده موظف به جبران خسارت خریدار است.

(۳) در صورت وقوع خسارت و اثبات آن، در هر حال فروشنده باید خسارت خریدار را جبران کند.

(۴) فروشنده موظف به جبران خسارت خریدار ناآگاه از فساد است، خواه خود او (فروشنده) به فساد بیع آگاه باشد یا ناآگاه

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

ر.ک به مواد ۲۶۳ و ۳۲۵ ق.م. معیار رجوع خریدار به فروشنده قاعده غرور بوده و مغرور شدن خریدار است و در تحقق غرور جهل خریدار معیار است نه علم فروشنده.

۱۴- با این فرض که قرارداد طرفین تابع قانون پیش فروش ساختمان است، در صورت عدم پرداخت به موقع اقساط قرارداد پیش فروش توسط پیش خریدار، پیش فروشنده چه حقی دارد؟

- ۱) پیش فروشنده یک ماه پس از تاریخ سررسید دین و عدم پرداخت بها در مدت یاد شده، حق فسخ قرارداد را دارد.
- ۲) پیش فروشنده به محض عدم پرداخت بها، حق فسخ قرارداد پیش فروش با الزام خریدار به ادای دین را دارد.
- ۳) چنانچه پیش خریدار ظرف یک ماه پس از ابلاغ اخطار دفترخانه نسبت به پرداخت بها اقدام نکند، پیش فروشنده حق فسخ قرارداد را دارد.

۴) پیش فروشنده باید ابتدا دعوای الزام به پرداخت بهای قرارداد را مطرح کند و در صورت عدم امکان الزام، پیش فروشنده حق فسخ دارد.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ر.ک به ماده ۱۶ قانون پیش فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹.

۱۵- کدام مورد در خصوص تصرف شرکا در مال مشاع، صحیح است؟

- ۱) هر نوع تصرفی، خواه مادی خواه حقوقی در جزء مشاع یا کل مال مشترک، نیازمند اذن شریک است.
- ۲) هر نوع تصرف مادی منوط به اذن شریک است، اما تصرف حقوقی هر شریک در جزء مشاع متعلق به خود، نیازمند اذن شریک نیست.
- ۳) تصرف حقوقی نسبت به کل، چنانچه بدون اذن شریک انجام شود، باطل است.
- ۴) تصرف مادی و حقوقی هر شریک در جزء مشاع متعلق به خود، نیازمند اذن شریک نیست.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

ر.ک به حاشیه ۱ ماده ۵۸۲ ق.م.د در کتاب نظم حقوقی کنونی نوشته مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان و نیز ر.ک به ماده ۵۸۳ ق.م.د.

۱۶- با فرض اینکه ضامن در حین عقد ضمان، از مضمون عنه اذن گرفته باشد. هر گاه در مرحله پرداخت، شخص ثالثی دین را به مضمون له پرداخت کند. کدام مورد صحیح است؟

- ۱) اگر شخص ثالث، تبرعا دین را پرداخت کرده باشد. ضامن حق رجوع به مضمون عنه را ندارد.
- ۲) اگر شخص ثالث، با اذن ضامن پرداخته باشد، و لو به قصد تبرع ضامن حق رجوع به مضمون عنه را دارد.
- ۳) ضامن، مطلقاً حق رجوع به مضمون عنه را ندارد.
- ۴) ضامن، در هر حال حق رجوع به مضمون عنه را دارد.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

ر.ک به ماده ۷۱۹ ق.م.د. گزینه های ۳ و ۴ چون به طور کلی بیان شده اند نادرست هستند زیرا اگر شخص ثالث با اذن ضامن، دین را به مضمون له پرداخت کرده باشد حق رجوع به ضامن دارد و ضامن هم بعداً متحمل غرامت پرداخت دین به ثالث می شود و لذا ضامن به دلیل تحمل غرامت و خسارت در راستای ضمانت، می تواند به مضمون عنه مراجعه کند. گزینه ۲ هم

ناصحیح است. چون ثالث با قصد تبرع، دین را به مضمون له داده و لذا وجود قصد تبرع مانع مراجعه ثالث به ضامن می شود. هر چند این پرداخت با اذن ضامن بوده باشد. در این زمینه ر.ک به حاشیه ۲ ماده ۲۶۷ ق.م در کتاب نظم حقوقی کنونی نوشته مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان.

۱۷- اگر در بیع، بایع حواله داده باشد که مشتری ثمن را به شخصی بدهد و بعد بطلان بیع معلوم شود. کدام مورد در خصوص حواله، صحیح است؟

(۱) باطل است. زیرا برای صحت حواله، لازم است محال علیه مدیون محیل باشد.

(۲) صحیح است، لکن محال علیه بری می شود.

(۳) باطل است، هر چند برای صحت حواله، لازم نیست محال علیه مدیون محیل باشد.

(۴) صحیح است، زیرا برای صحت حواله، لازم نیست محال علیه مدیون محیل باشد.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ر.ک به مواد ۷۳۳ و ۷۲۷ ق.م.

۱۸- بر مبنای قانون مدنی، کدام مورد در خصوص منافع عین مرهونه، صحیح است؟

(۱) اگر منافع، عین مستقلی را تشکیل دهد، داخل در رهن است.

(۲) منافع، خواه متصل باشد یا منفصل، داخل در رهن است.

(۳) منافع متصل، داخل در رهن است و منافع منفصل، داخل در رهن نیست.

(۴) از آنجا که رهن منفعت باطل است، منافع عین مرهونه، داخل در رهن نیست.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ر.ک به ماده ۷۸۶ ق.م.

۱۹- اگر موصی به کلی باشد، کدام مورد در خصوص تعیین فرد صحیح است؟

(۱) با ورثه است و آنان موظف به انتخاب مصداق متوسط هستند.

(۲) با ورثه است و آنان باید از بین مصادیقی که عرفاً معیوب نباشد، انتخاب کنند.

(۳) با موصی له است و او می تواند هر مصداقی را انتخاب کند.

(۴) با موصی له است و او می تواند از فرد متوسط انتخاب کند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

ر.ک به وحدت ملاک از ماده ۲۷۹ ق.م و حاشیه ۱ ماده ۸۴۷ ق.م در کتاب نظم حقوقی کنونی نوشته مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان.

۲۰- کدام مورد در خصوص قتل به عنوان مانع ارث، صحیح است؟

(۱) در تمام موارد، تنها قتل عمد

(۲) قتل عمد و شبه عمد، مطلقاً

(۳) قتل عمد، همواره و قتل غیر عمدی، در مورد خاصی

(۴) قتل در تمام موارد، خواه عمدی یا غیر عمدی

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ر.ک به ماده ۸۸۰ ق.م و ماده ۴۵۱ ق.م.ا.

آ.د.مدنی

۲۱- چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون حاکم بر دعوا را خلاف شرع بداند، کدام مورد صحیح است؟

(۱) باید از رسیدگی امتناع کند، مگر دعوای مطروحه راجع به اصل نکاح و یا طلاق باشد.

(۲) باید از رسیدگی امتناع کند، حتی اگر دعوای مطروحه راجع به اصل نکاح و یا طلاق باشد.

(۳) می تواند از رسیدگی امتناع کند و نوع دعوا اثری ندارد.

(۴) فقط در دعوای غیر مالی می تواند از رسیدگی امتناع کند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به تبصره ماده ۳ قانون آیین دادرسی مدنی

۲۲- چنانچه قاضی به علت تخلف انتظامی که در زمان قضاوت مرتکب شده، تحت پیگرد انتظامی قرار گیرد و در

جریان رسیدگی به تخلف وی، از خدمت قضائی به طور دائم منفک شود، کدام مورد صحیح است؟

(۱) تعقیب انتظامی موقوف می شود حتی اگر به شغل اداری منتقل شده باشد.

(۲) تعقیب انتظامی در هر حال تا پایان ادامه می یابد.

(۳) تعقیب انتظامی موقوف می شود مگر آنکه به شغل اداری منتقل شده باشد که در این صورت، به تخلف وی در هیئت رسیدگی

به تخلفات اداری رسیدگی می شود.

(۴) تعقیب انتظامی موقوف می شود مگر آنکه به شغل اداری منتقل شده باشد که در این صورت، به تخلف وی در مراجع انتظامی قضات

رسیدگی می شود.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به ماده ۲۵ و تبصره ماده ۷ قانون نظارت بر رفتار قضات.

۲۳- چنانچه وکیلی فاقد شرایط مقرر در قانون «کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری» تشخیص داده شود، کدام مورد صحیح است؟

(۱) تشخیص با کانون وکلای دادگستری است. اما باید مراتب را به دادگاه انتظامی وکلا اعلام و درخواست رسیدگی کند. پروانه وکالت تا صدور حکم قطعی معتبر است، مگر اینکه دادگاه انتظامی وکلا، حکم تعلیق وکیل را صادر کند.

(۲) تشخیص با کانون وکلای دادگستری است، اما باید مراتب را به دادگاه عالی انتظامی قضات اعلام و درخواست رسیدگی کند. پروانه وکالت تا صدور رأی قطعی معتبر است، اما دادگاه انتظامی کانون می تواند حکم تعلیق وکیل را صادر کند.

(۳) تشخیص با کانون وکلای دادگستری است، اما باید مراتب را به دادگاه انتظامی وکلا اعلام و درخواست رسیدگی کند. در این صورت، باید حکم تعلیق وکیل تا صدور حکم قطعی صادر شود.

(۴) تشخیص با کانون وکلای دادگستری است، اما باید مراتب را به دادگاه عالی انتظامی قضات اعلام و درخواست رسیدگی کند. در این صورت، باید حکم تعلیق وکیل تا صدور حکم قطعی صادر شود.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به تبصره ۵ ماده ۲ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری

۲۴- در خصوص گرفتن پروانه کارشناسی از کانون کارشناسان رسمی دادگستری، توسط کارمندان شاغل قضائی و ارجاع امر کارشناسی توسط دادگاه به آنها، کدام مورد صحیح است؟

(۱) می توانند دریافت کنند، اما ارجاع امر کارشناسی به آنها، فقط با توافق طرفین امکان پذیر است.

(۲) نمی توانند دریافت کنند، مگر به شغل اداری منتقل شوند.

(۳) می توانند دریافت کنند، اما دادگاه ها نمی توانند امر کارشناسی را به آنها ارجاع کنند، مگر در آن رشته کارشناس دیگری نباشد.

(۴) می توانند دریافت کنند، اما دادگاه ها در هیچ صورتی نمی توانند امر کارشناسی را به آنها ارجاع کنند ولی سایر مراجع می توانند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به ذیل ماده ۳۳ قانون کارشناسان رسمی دادگستری

۲۵- چنانچه نسبت به موارد مشابه، با استنباط متفاوت از قوانین، آرای مختلفی صادر شود، در چه صورتی رأی وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عالی کشور صادر می شود؟

(۱) رئیس دیوان عالی کشور و یا دادستان کل کشور مطلع شده و از هیئت عمومی درخواست کنند، وکلای دادگستری نیز می توانند از طریق این مقامات درخواست کنند.

(۲) هیئت عمومی دیوان عالی کشور از هر طریقی که مطلع شود.

(۳) رئیس دیوان عالی کشور و یا دادستان کل کشور مطلع شده و از هیئت عمومی درخواست کنند. وکلای دادگستری نمی توانند از طریق مقامات مزبور درخواست کنند؛ اما کانون وکلای دادگستری می تواند.

(۴) رئیس دیوان عالی کشور و یا دادستان کل کشور و یا دادستان کل کشور مطلع شده و از هیئت عمومی درخواست کنند. هر ذی نفعی و کانون وکلای دادگستری می توانند از طریق مقامات مزبور درخواست کنند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲

۲۶- چنانچه یکی از کارمندان شهرداری، به تصمیمی مدیر کل کارگزینی شهرداری نسبت به خود، اعتراض داشته باشد و ضمناً مدعی باشد که اجرای تصمیم مذکور، منجر به ورود خسارات جبران ناپذیر خواهد شد، کدام مورد صحیح است؟

(۱) این امر در صلاحیت دیوان عدالت اداری است و امکان درخواست دستور موقت نیز وجود داشته و درخواست دستور موقت و صدور قرار دستور موقت، مستلزم پرداخت هزینه دادرسی و تودیع تأمین است.

(۲) این امر در صلاحیت دیوان عدالت اداری است و امکان درخواست دستور موقت نیز وجود داشته و درخواست دستور موقت نیز وجود داشته و درخواست دستور موقت، نیاز به پرداخت هزینه دادرسی ندارد، ولی صدور قرار، مستلزم تودیع تأمین است.

(۳) این امر در صلاحیت هیئت رسیدگی به تخلفات اداری است و هیئت در این موضوع، حق صدور موقت ندارد.

(۴) این امر در صلاحیت دیوان عدالت اداری است و امکان درخواست دستور موقت نیز وجود داشته و درخواست دستور موقت و صدور قرار دستور موقت، مستلزم پرداخت هزینه دادرسی و تودیع تأمین نیست.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

طبق بند ۱ ماده ۱۰ قانون تشکیلات دیوان عدالت اداری امکان طرح این دعوی در دیوان وجود دارد.

به استناد ماده ۳۴ همان قانون صدور دستور موقت در دیوان مستلزم پرداخت هزینه دادرسی نیست.

دیوان عدالت اداری تابع تشریفات آیین دادرسی مدنی نمی باشد بنابراین صدور دستور موقت به سپردن تأمین نیاز ندارد.

۲۷- راجع به رجوع در طلاق میان زن و مردی، اختلافاتی ایجاد و در دادگاه صالح مطرح می شود. در خصوص ارجاع امر به شورای حل اختلاف، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) این امر می تواند به شورای حل اختلاف، فقط برای یک بار و حداکثر برای یک ماه جهت صلح و سازش ارجاع شود.
- (۲) این امر می تواند به شورای حل اختلاف جهت صلح و سازش ارجاع شود و تا روشن شدن نتیجه صلح و سازش، پرونده در شورای حل اختلاف مفتوح می ماند و در صورت عدم حصول صلح و سازش، پرونده به دادگاه صالح عودت داده می شود.
- (۳) این امر قابلیت ارجاع به شورای حل اختلاف ندارد، حتی برای صلح و سازش.
- (۴) این امر می تواند به شورای حل اختلاف، فقط برای یک بار، جهت صلح و سازش به مدت حداکثر سه ماه ارجاع شود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به ماده ۱۰ قانون شورای حل اختلاف

۲۸- دعوایی به خواسته رفع تصرف عدوانی از ملکی اقامه می شود. خواننده دعوا در مقام پاسخ، به سندی عادی استناد می کند. خواهان دعوا نسبت به این سند با ذکر دلیل، ادعای جعل می کند. در این خصوص، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) ابلاغ دعوای جعل و دلیل آن به خواننده لازم نیست، چون در دعوای تصرف عدوانی، تشریفات دادرسی رعایت نمی شود.
- (۲) دعوای جعلیت و دلیل آن، به تشخیص دادگاه، به خواننده ابلاغ می شود و اگر خواننده به استفاده از سند باقی باشد، باید ظرف ۱۰ روز، اصل سند را به دفتر دادگاه تسلیم کند.
- (۳) در دعوای تصرف عدوانی، استناد به سند مورد توجه دادگاه قرار نمی گیرد.
- (۴) دادگاه باید رسیدگی را متوقف نموده تا به دعوای جعل و دلیل آن، در مرجع کیفری رسیدگی و نتیجه مشخص شود.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

طبق ماده ۲۲۰ قانون آیین دادرسی مدنی

رعایت اصول دادرسی

۲۹- افزایش خواسته یا تغییر نحوه دعوا یا خواسته یا درخواست، در کدام یک از صورت های زیر، ممکن است؟

- (۱) با دعوای طرح شده مرتبط بوده و منشأ واحدی داشته باشد و تا اولین جلسه دادرسی به دادگاه اعلام شود.
- (۲) با دعوای طرح شده مرتبط بوده، یا منشأ واحدی داشته باشد و تا جلسه اول دادرسی به دادگاه اعلام شود.
- (۳) با دعوای طرح شده مربوط بوده و منشأ واحدی داشته باشد و تا پایان اولین جلسه دادرسی به دادگاه اعلام شود.
- (۴) با دعوای طرح شده مربوط بوده، یا منشأ واحدی داشته باشد و تا پایان اولین جلسه دادرسی به دادگاه اعلام شود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

طبق ماده ۹۸ قانون آیین دادرسی مدنی

۳۰- یکی از وکلای دادگستری به وکالت از شرکت سهامی خاص «الف»، به خواسته یک میلیارد ریال اقامه دعوا میکند. طبق مصوبات شرکت، کلیه اسناد شرکت باید به امضای مدیر عامل و مهر شرکت باشد، مدیر عامل وکالتنامه وکیل را امضا کرده، اما این وکالت نامه فاقد مهر شرکت است. دادگاه نخستین، خوانده را به پرداخت مبلغ مذکور محکوم کرده است. چنانچه از این رأی تجدید نظر خواهی شود، دادگاه تجدید نظر چه تکلیفی دارد؟

(۱) پرونده را به دادگاه نخستین اعاده میکند تا مدیر دفتر این دادگاه، اخطار رفع نقص صادر کند.

(۲) حکم نخستین را نقض و قرار ردّ دعوی بدوی را صادر می کند و این قرار قطعی است.

(۳) حکم نخستین را نقض و پرونده را به دادگاه نخستین عودت میدهد تا مدیر دفتر این دادگاه، اخطار رفع نقص صادر کند.

(۴) پرونده را به دادگاه نخستین ارسال و دادگاه مزبور، حکم نخستین را نقض و قرار ردّ دعوی بدوی را صادر می کند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

طبق ماده ۳۵۰ قانون آیین دادرسی مدنی

۳۱- دعوایی به خواسته صدور حکم بر وقفیت ملکی اقامه می شود. در جریان دادرسی نخستین، طرفین کتباً توافق میکنند که رأی کارشناسی که به تراضی تعیین می کنند. قاطع دعوا باشد. کارشناس رأی خود را صادر و دادگاه نیز بر همین اساس، اقدام به صدور حکم می کند، در خصوص قابل شکایت بودن حکم دادگاه، کدام مورد صحیح است؟

(۱) حکم دادگاه قابل تجدید نظر و فرجام نیست.

(۲) حکم دادگاه قابل تجدید نظر و فرجام است.

(۳) حکم دادگاه فقط قابل تجدید نظر است.

(۴) حکم دادگاه فقط قابل فرجام است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

طبق تبصره ماده ۳۳۱ و بند ۲ ماده ۳۶۹ قانون آیین دادرسی مدنی که توافق طرفین را به طور کتبی قاطع دعوا می داند.

۳۲- چنانچه اصحاب دعوا، وکیل داشته باشند، اما دادگاه پس از اولین جلسه دادرسی، حضور شخص خوانده را لازم بداند و جلسه را به همین علت تجدید نموده و در اخطار این امر را تصریح نماید، کدام مورد صحیح است؟

(۱) اگر خوانده، علی رغم ابلاغ اخطاریه، در جلسه مقرر حاضر نشود، ضمانت اجرایی ندارد؛ چون در قانون تصریح نشده است.

(۲) دادگاه نمیتواند با وجود وکیل، به شخص خوانده برای حضور در جلسه دادرسی اخطار نماید.

(۳) اگر خوانده، علی رغم ابلاغ اخطاریه، در جلسه مقرر حاضر نشود و دادگاه نتواند با توضیحات خواهان حکم صادر کنند. قرار ابطال دادخواست صادر می شود.

(۴) اگر خوانده علی رغم ابلاغ اخطاریه، در جلسه مقرر حاضر نشود، دادگاه باید ختم دادرسی را اعلام و مبادرت به صدور رأی نماید.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

در ماده ۹۵ قانون آیین دادرسی مدنی صحبتی از عدم حضور خوانده نشده و قرار ابطال دادخواست، ضمانت اجرای عدم حضور خواهان دعوی می باشد.

- ۳۳- دعوایی به خواسته تحویل یک دستگاه خودرو که یک میلیارد ریال تقویم شده به استناد سندی رسمی اقامه می شود. اگر خواهان درخواست صدور موقت مبنی بر بازداشت خودرو کند، کدام مورد صحیح است؟
- (۱) درخواست قابل پذیرش است، اما صدور قرار مستلزم دادن تأمین است که باید وجه نقد باشد.
  - (۲) **درخواست قابل پذیرش نیست. زیرا باید قرار تأمین خواسته در خواست شود.**
  - (۳) درخواست قابل پذیرش است، اما صدور قرار مستلزم دادن تأمین است که می تواند وجه نقد نباشد.
  - (۴) درخواست قابل پذیرش است، اما نیاز به دادن تأمین نیست، زیرا مستند دعوا سند رسمی است.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

موضوع دستور موقت با اصل خواسته نمی تواند واحد باشد (صفحه ۳۷۱ جلد سوم کتاب آیین دادرسی مدنی پیشرفته دکتر شمس در این خصوص تصریح دارد).

- ۳۴- حکم دادگاه مبنی بر تحویل عین معینی به محکوم له و لازم الاجرا می شود. در روز اجرای حکم بین محکوم به در تصرف شخصی غیر از محکوم علیه است. کدام مورد صحیح است؟
- (۱) این امر مانع اقدامات اجرایی است، اما متصرف باید ظرف یک هفته به دادگاه صالح مراجعه کرده و قرار لازم را ظرف ۱۵ روز بگیرد.
  - (۲) **این امر مانع اقدامات اجرایی نیست مگر متصرف، مدعی حقی از عین با منافع آن بوده و دلایلی هم ارائه کند.**
  - (۳) فقط اگر مال غیر منقول باشد، این امر مانع اقدامات اجرایی است، اما متصرف باید ظرف یک هفته به دادگاه صالح مراجعه کرده و قرار لازم را ظرف ۱۵ روز بگیرد.
  - (۴) فقط اگر مال غیر منقول باشد، این امر مانع اقدامات اجرایی نیست، مگر متصرف مدعی حقی از عین یا منافع آن بوده و دلایلی هم ارائه کند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ۴۴ قانون اجرای احکام مدنی

- ۳۵- در دعوایی که به خواسته یک میلیارد ریال اقامه شده، وکیل خواهان پس از پایان اولین جلسه دادرسی، لایحه ای مبنی بر استرداد دعوا، تسلیم دادگاه می کند، کدام مورد، صحیح است؟
- (۱) چنانچه استرداد دعوا در وکالت نامه تصریح شده باشد، دادگاه به هر حال، قرار رد دعوا صادر می کند.
  - (۲) با توجه به پایان یافتن اولین جلسه دادرسی، پذیرش استرداد دعوا منوط به رضایت خوانده است.
  - (۳) چنانچه دادگاه تصمیم به تجدید جلسه دادرسی داشته باشد، استرداد دعوا را میپذیرد، حتی اگر در وکالت نامه تصریح نشده باشد.
  - (۴) **چنانچه دادگاه تصمیم به تجدید جلسه دادرسی داشته باشد و استرداد دعوا در وکالت نامه تصریح شده باشد، قرار رد دعوا صادر میکند.**
- پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

تجدید جلسه دادرسی به منزله عدم ختم دادرسی می باشد بنابراین طبق ماده ۱۰۷ ق.آ.د.م خواهان می تواند مادامی که دادرسی تمام نشده دعوی خود را استرداد کند. در این صورت دادگاه قرار رد دعوا صادر می نماید.

۳۶- در کدام یک از موارد زیر، دادرسی متوقف نمی شود؟

(۱) عدم پرداخت هزینه کارشناسی در مرحله ی تجدید نظر در مواردی که اجرای قرار کارشناسی را دادگاه لازم بداند و بدون اجرای آن نتواند انشای رأی کند.

(۲) در دعوای واهی تا وقتی که خواهان تأمین ندهد.

(۳) عدم تهیه وسیله اجرای قرار تحقیق و یا معاینه محل توسط خواهان در مرحله ی نخستین، در مواردی که اجرای قرار را دادگاه لازم بداند و بدون تهیه وسیله اجرای قرار، اجرای قرار تحقیق و یا معاینه محل توسط تجدید نظر خواه در مواردی که اجرای قرار را دادگاه لازم بداند و بدون تهیه آن، اجرای قرار مقدور نباشد و دادگاه نتواند انشای رأی کند.

(۴) عدم تهیه وسیله اجرای قرار تحقیق و یا معاینه محل توسط تجدید نظر خواه در مواردی که اجرای قرار را دادگاه لازم بداند و بدون تهیه آن، اجرای قرار مقدور نباشد و دادگاه نتواند انشای رأی کند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد مواد ۱۰۹ و ۲۵۶ و ۲۵۹ ق.آ.د.م. گزینه ۳ از موارد صدور قرار ابطال دادخواست می باشد و سایر گزینه ها از موارد توقیف دادرسی می باشد.

۳۷- شخصی مبلغ یک میلیارد ریال از دیگری قرض می گیرد. و از همان ابتدا به قصد عدم تادیه دین، از محل آن، مسکنی خریداری میکند با اقامه دعوای داعی، مدیون با حکم لازم الاجرا، محکوم به پرداخت مبلغ فوق می شود. کدام مورد در خصوص اجرای حکم از محل مسکن مزبور، صحیح است؟

(۱) در صورتی مجاز نیست که در حد شأن وی باشد.

(۲) چنانچه مورد نیاز و در حد شأن او باشد مجاز نیست.

(۳) مجاز است.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

طبق ماده ۲۵ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۳ چون از همان ابتدا قصد عدم تادیه داشته فروش آن مجاز و از مستثنیات دین نمی باشد.

۳۸- دعوایی به خواسته ۱۰ میلیارد ریال، به استناد سندی عادی، در دادگاه عمومی اقامه می شود. خوانده با ذکر دلیل ادعا میکند که مبلغ واقعی سند یک میلیارد ریال بوده و در این عدد جعل شده است کدام مورد صحیح است؟

(۱) خواهان باید اصل سند را در مهلت مقرر به دفتر دادگاه تسلیم کند دادگاه فوراً آن را مهر و موم میکند و چنانچه پس از رسیدگی، ادعای جعل را وارد تشخیص دهد. در حکمی که صادر میکند. از جمله باید مقرر نماید کلمه ی مجعول تغییر داده شود.

(۲) خواهان باید اصل سند را در مهلت مقرر به دفتر دادگاه تسلیم کند. اما مهر و موم سند لازم نیست و چنانچه دادگاه پس از رسیدگی، ادعای جعل را وارد تشخیص دهد در حکمی که صادر میکند از جمله باید مقرر نماید کلمه ی مجعول تغییر داده شود.

(۳) خواهان باید اصل سند را در مهلت مقرر به دفتر دادگاه تسلیم کند دادگاه فوراً آن را مهر و موم میکند و چنانچه پس از رسیدگی، ادعای جعل را وارد تشخیص دهد. تکلیف از بین بردن سند، مستلزم صدور رأی از مرجع کیفری است.

(۴) خواهان باید اصل سند را در مهلت مقرر به دفتر دادگاه تسلیم کند، اما مهر و موم سند لازم نیست و چنانچه دادگاه پس از رسیدگی، ادعای جعل را وارد تشخیص دهد. در حکمی که صادر میکند. از جمله باید مقرر نماید سند از بین برده شود.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

طبق ماده ۲۲۰ و ۲۲۱ قانون آیین دادرسی مدنی

۳۹- در خصوص اطلاعات حاصل از معاینه محل، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) از امارات قانونی است و در هر حال به دادرس تحمیل می شود. اما با اماره مخالف بی اثر نمی شود.
- (۲) از امارات قضایی است و در هر حال به دادرس تحمیل میشود اما با اماره مخالف بی اثر می شود.
- (۳) از امارات قانونی است و در صورتی در اثبات ادعا موثر است که وجدان دادرس را اقناع کند و با اماره مخالف بی اثر نمی شود.
- (۴) از امارات قضایی است و در صورتی در اثبات ادعا موثر است که وجدان دادرس را اقناع کند. اما با اماره مخالف بی اثر می شود.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

اطلاعات حاصل از معاینه محل به صراحت ماده ۲۲۵ قانون آیین داری مدنی از امارات قضایی است و بر خلاف امارات قانونی به دادرس تحمیل نمی شود و با اماره مخالف بی اثر می شود.

۴۰- کدام مورد در خصوص سوگند، پس از اقامه بینه در دعوای بر میت، صحیح است؟

- (۱) در صورت خودداری مدعی از ادای سوگند و سه بار اخطار دادگاه و خود داری مدعی، قرار ابطال دادخواست صادر میشود.
- (۲) در صورت امتناع مدعی از ادای سوگند، حق وی ساقط میشود.
- (۳) در صورت نکول مدعی از اتیان سوگند و امتناع مدعی علیه از ادای سوگند و یا رد آن و واگذار شدن سوگند توسط دادگاه به مدعی و خودداری وی، قرار عدم استماع دعوا صادر می شود.
- (۴) در صورت نکول مدعی از اتیان سوگند، سوگند به مدعی علیه رد می شود و در صورت خودداری از ادای سوگند، حکم علیه وی صادر می شود.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

طبق ماده ۲۷۸ قانون آیین داری مدنی عدم اتیان سوگند استظهاری باعث سقوط حق مورد ادعا می شود.

حقوق تجارت

۴۱- کدام مورد در خصوص ناتوانی تاجر از ادای دیون ناشی از معامله با غیر تاجر، صحیح است؟

- (۱) صرفا اگر برای حوائج تجاری باشد. بازرگانی محسوب می شود و می تواند به توقف تاجر منجر شود.
- (۲) حتی اگر برای حوائج تجاری نباشد. در هر حال تجاری محسوب شده و می تواند به توقف تاجر بینجامد.
- (۳) در هر حال، خواه برای حوائج تجاری باشد یا نباشد، از موجبات توقف تاجر است.
- (۴) اگر برای حوائج تجاری باشد. غیرتجاری محسوب می شود ولی می تواند به توقف تاجر منجر شود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۴۱۲ ق.ت. ناتوانی تاجر از ادای دیون در هر حال، خواه برای حوائج تجاری باشد یا نباشد از موجبات توقیف تاجر است.

۴۲- کدام مورد صحیح است؟

۱) صدور برات در وجه شخص معین، به حواله کرد شخص دیگر یا به حواله کرد خود برات دهنده مجاز است.

۲) صدور برات در وجه شخص معین یا به حواله کرد مجاز است ولی صدور سفته در وجه شخص معین یا به حواله کرد مجاز نیست.

۳) صدور برات در وجه حامل، بلامانع ولی صدور سفته در وجه حامل، ممنوع است.

۴) صدور برات در وجه شخص معین، به حواله کرد شخص دیگر یا به حواله کرد خود برات دهنده یا حامل، مجاز است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۲۲۴ ق.ت در خصوص صدور برات در وجه حامل قانون تجارت ساکت می باشد.

۴۳- منظور از موعد مقرر، در ماده ۲۸۹ قانون تجارت چیست؟

«ماده ۲۸۹: پس از انقضای مواعد مقرر در مواد فوق، دعوای دارنده برات بر ظهرنویس ها و همچنین دعوای هر یک از ظهرنویس ها بر ید سابق خود در محکمه پذیرفته نخواهد شد.»

۱) شامل اطلاع رسانی عدم تأدیه از سوی دارنده به واگذارنده ظرف ده روز از تاریخ اعتراض عدم تأدیه به وسیله اظهارنامه یا نامه سفارشی دو قبضه هم می شود.

۲) شامل اطلاع رسانی عدم تأدیه از سوی دارنده به واگذارنده برات ظرف ده روز از تاریخ اعتراض عدم تأدیه به وسیله اظهارنامه یا نامه سفارشی دو قبضه نمی شود.

۳) شامل حق دارنده براتی که باید در ایران پرداخت شود، نسبت به اقامه دعوی ظرف یک سال نمی شود.

۴) شامل حق دارنده براتی که باید در ایران یا خارج پرداخت شود، به اقامه دعوی، به ترتیب، ظرف یک سال یا دو سال نمی شود.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد رأی وحدت رویه ردیف ۱۲ مورخ ۱۳۴۱/۷/۱۱ هیأت عمومی دیوان عالی کشور و مواد ۲۸۹-۲۸۶-۲۸۷ ق.ت

۴۴- کدام مورد در خصوص مسئولیت دلال، صحیح است؟

۱) چنانچه معامله توسط دلال واقع و اسنادی مرتبط با معامله میان طرفین، توسط وی مبادله شود، دلال ضامن امضای اسناد و اعتبار طرفین معامله است.

۲) دلال در هر حال مسئولیت احراز صحت امضای طرفین معامله را بر عهده دارد.

۳) دلال متضامناً با طرفین قرارداد، مسئول احراز صحت امضای طرفین در اسنادی است که به واسطه او میان طرفین مبادله شده مشروط به اینکه معامله با وساطت وی منعقد شده باشد.

۴) هر گاه معامله توسط دلال واقع و اسنادی مرتبط با معامله میان طرفین توسط وی مبادله شود، دلال ضامن صحت و اعتبار امضای اسناد اشخاصی است که توسط وی معامله کرده اند.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۳۴۲ ق.ت.

۴۵- گروه اقتصادی با منافع مشترک، با کدام توصیف زیر منطبق است؟

- (۱) قراردادی ثبت شده و با شخصیت حقوقی است که مسئولیت اعضای آن در برابر اشخاص ثالث تضامنی است.
- (۲) شرکتی یا شخصیت حقوقی است که مسئولیت اعضای آن در برابر اشخاص ثالث، نسبی است.
- (۳) قراردادی ثبت شده و بدون شخصیت حقوقی است که مسئولیت اعضای آن نسبت به دیون شرکت نسبی است، مگر آنکه با اشخاص ثالث به گونه دیگری توافق شده باشد.
- (۴) شرکت مدنی ثبت شده و بدون شخصیت حقوقی است که مسئولیت اعضای آن نسبت به دیون شرکت تضامنی است، مگر آنکه با اشخاص ثالث به نحو دیگری توافق شده باشد.**

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۱۰۷ قانون برنامه پنجم توسعه تعاون و تبصره ۱ آن ماده

۴۶- کدام مورد در خصوص دارنده چک برگشت شده جهت مطالبه وجه چک و خسارات، صحیح است؟

- (۱) تنها حق مراجعه به دادگاه محل بانک صادر کننده دسته چک را دارد.
- (۲) تنها امکان اقامه دعوی در اقامتگاه مسئولین چک را داراست.
- (۳) علاوه بر حق مراجعه به دادگاه محل صدور چک یا محل استقرار بانک محال علیه، امکان رجوع به دادگاه محل اقامت خوانده را دارد.**
- (۴) تنها می تواند به دادگاه محل بانک صادر کننده دست چک یا بانک صادر کننده گواهی عدم پرداخت مراجعه کند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد رای وحدت رویه ۶۸۸ مورخ ۱۳۸۵/۳/۲۳

۴۷- در خصوص صدور چک مشروط، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) خواه شرط در متن چک یا خارج از متن چک قید شود، حق تعقیب کیفری دارنده از میان خواهد رفت.**
- (۲) بانک به شرط، ترتیب اثر نخواهد داد و تنها حق مراجعه دارنده به ظهنویسان از میان خواهد رفت.
- (۳) بانک باید از پرداخت چک مشروط خودداری کند.
- (۴) اگر شرط صرفاً در متن چک قید شود، جنبه کیفری چک از میان خواهد رفت.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد بند ب و د ماده ۱۳ قانون صدور چک

۴۸- کدام مورد، صحیح نیست؟

(۱) پاداش مدیران شرکتهای سهامی عام و خاص، به ترتیب، از ۶ درصد و ۳ درصد سودی که در همان سال به صاحبان سهام قابل پرداخت است، نباید تجاوز کند.

(۲) پاداش مدیران شرکتهای سهامی عام و خاص، به ترتیب، از ۱۰ درصد و ۵ درصد سودی که در همان سال به صاحبان سهام قابل پرداخت است، نباید تجاوز کند.

(۳) پاداش هر مدیر غیرموظف نمی تواند از حداقل پاداش اعضای موظف هیئت مدیره تجاوز کند.

(۴) پاداش هر مدیر موظف شرکتهای سهامی در هر حال نمی تواند از معادل یک سال حقوق پایه وی بیشتر باشد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۲۴۱ اصلاحی ل.ا.ق.ت

۴۹- در خصوص اختیارات مدیران شرکت تعاونی سهامی عام، برای انجام معاملات در حدود موضوع شرکت، کدام مورد صحیح است؟

(۱) جز در مورد صلاحیت های مجامع عمومی، نامحدود است.

(۲) به موجب آیین نامه تعیین وظایف و اختیارات مدیرعامل و مدیران، تعیین شده است.

(۳) حدود آن، در اساسنامه تعیین می شود.

(۴) در اساسنامه و مصوبات مجمع عمومی عادی تعیین می شود.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

با وحدت ملاک از ماده ۱۱۸ ل.ا.ق.ت

۵۰- «عزل مدیران» و «تغییر اقامتگاه» در شرکت با مسئولیت محدود، به ترتیب، با کدام حد نصاب مجمع صورت می گیرد؟

(۱) دارندگان بیش از نصف آرای حاضر در جلسه اول - دو سوم آرای حاضر

(۲) دارندگان حداقل نصف آرای حاضر در جلسه اول - دو سوم آرای حاضر

(۳) دارندگان حداقل نصف سرمایه در جلسه اول - دارندگان حداقل سه چهارم سرمایه به علاوه اکثریت عددی شرکا.

(۴) دارندگان بیش از نصف سرمایه در جلسه اول - دارندگان حداقل سه چهارم سرمایه به علاوه اکثریت عددی شرکا.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۱۰۶ ق.ت. تصمیقات راجع به شرکت باید به اکثریت لاقط نصف سرمایه اتخاذ شود و به استناد ماده ۱۱۱

ق.ت. هر تغییری در اساسنامه باید با اکثریت عددی شرکا که لاقط سه ربع سرمایه را نیز دارا باشند به عمل آید و تغییر

اقامتگاه مستلزم تغییر اساسنامه می باشد.

۵۱- بازرسان قانونی یا حسابرس شرکت سهامی خاص تابعه شرکت سهامی عام، از میان کدام اشخاص زیر، انتخاب می‌شوند؟

- (۱) اشخاص مشمول آیین نامه اجرا تبصره ماده ۱۴۴ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت که نامشان توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام شده است.
- (۲) اشخاص واجد شرایط مقرر در ماده ۱۴۷ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت ۱۳۴۷، از جمله مجبور و ورشکسته نبودن یا نداشتن محکومیت کیفری منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی.
- (۳) حسابداران حقیقی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران.
- (۴) **موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران.**

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد بند ب ماده ۲ آیین نامه اجرای تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح

۵۲- مسئولیت تضامنی شرکای شرکت تضامنی بابت دیون افزون بر دارایی آن، چه زمانی ایجاد می‌شود؟

- (۱) با انحلال شرکت و یا ورشکستگی یک یا چند تن از شرکا
- (۲) **با انحلال شرکت و احراز عدم تکافوی دارایی شرکت**
- (۳) به محض خودداری یا ناتوانی شرکت از پرداخت دین یا انجام تعهد
- (۴) با قطعی و حال شدن بدهی شرکت به موجب حکم دادگاه

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۱۲۶ ق.ت.

۵۳- کدام یک از موارد زیر، از مصادیق ورشکستگی به تقلب است؟

- (۱) نگهداری دفاتر بی ترتیب
- (۲) ترجیح دادن یکی از طلبکارها و پرداخت طلب او
- (۳) نداشتن دفتر
- (۴) **مفقود کردن دفاتر توسط ورشکسته**

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۵۴۹ ق.ت.

۵۴- تعقیب ورشکسته توسط مدیر تصفیه به عنوان ورشکستگی به تقصیر در کدام یک از موارد زیر، ممکن است؟

- (۱) درخواست عضو ناظر از او
- (۲) اجازه دادگاه به او
- (۳) **موافقت اکثریت طلبکارهای حاضر**
- (۴) تقاضای اکثریت طلبکارها و موافقت دادگاه

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۵۴۷ ق.ت.

۵۵- در دعوایی که مدیر تصفیه به جانشینی ورشکسته در دادگاه طرح می‌کند، تحت کدام شرایط زیر، ورود ورشکسته به عنوان شخص ثالث، ممکن است؟

- (۱) تاجر بخواهد و دادگاه مصلحت بداند.
(۲) تاجر تقاضا کند.
(۳) ورشکسته بخواهد، طرف دعوی موافقت کند و دادگاه اجازه دهد.
(۴) ورشکسته بخواهد و طرف دعوی نیز موافقت کند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۴۲۰ ق.ت.

۵۶- ضمانت اجرای صدور حکم ورشکستگی بدون تعیین تاریخ توقف چیست؟

- (۱) حکم باطل نیست و تاریخ حکم، تاریخ توقف محسوب می‌شود.
(۲) حکم باطل است.
(۳) حکم باطل نیست ولی برای تعیین تاریخ توقف، طرح دعوی مجدد لازم است.
(۴) حکم باطل نیست و تاریخ دادخواست، تاریخ توقف محسوب می‌شود.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۴۱۶ ق.ت.

۵۷- در کدام یک از فروض زیر، معاملات بلاعوض تاجر ورشکسته بعد از توقف، باطل است؟

- (۱) اگر نقل و انتقال راجع به مال منقول باشد.
(۲) هر نقل و انتقالی
(۳) اگر نقل و انتقال راجع به مال غیرمنقول باشد.
(۴) نقل و انتقالی که به زیان طلبکاران باشد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد بند ۱ از ماده ۴۲۳ ق.ت.

۵۸- در صورتی که صادر کننده و دو ظهرنویس چک ورشکسته شوند، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) دارنده، حق مراجعه به مدیر تصفیه صادر کننده برای تمام طلب خود و به هر یک از مدیران تصفیه دو ظهرنویس ورشکسته برای نصف طلب خود را دارد.
- (۲) دارنده، حق مراجعه به مدیران تصفیه صادر کننده و دو ظهرنویس برای تمام طلب خود را دارد و مدیر اداره تصفیه ظهرنویس، مکلف به پرداخت کل طلب او هستند.

(۳) دارنده، حق مراجعه به مدیران تصفیه صادر کننده و هر یک از دو ظهرنویس ورشکسته برای تمام طلب خود را دارد.

- (۴) اگر مدیر اداره تصفیه ظهرنویس دوم، نصف طلب دارنده را بپردازد، به هیچ وجه حق مراجعه به مدیر اداره تصفیه ظهرنویس اول را ندارد.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۲۵۱ ق.ت.

۵۹- کدام مورد در خصوص مدیران شرکت سهامی که ورشکسته یا منحل شده، صحیح است؟

- (۱) اگر ورشکستگی یا کافی نبودن دارایی شرکت، به نحوی از انحا معلول تخلفات آنها باشد، مسئولیت نسبی دارند.
- (۲) در صورتی که ورشکستگی یا کافی نبودن دارایی شرکت ناشی از تخلفات آنها باشد، مسئولیت تضامنی دارند.**
- (۳) هیچگونه مسئولیتی در قبال دیون شرکت ندارند.
- (۴) اگر ورشکستگی شرکت ناشی از تخلفات آنها باشد، به نسبت سهام خود، مسئول دیون شرکت هستند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۱۴۳ ق.ت.

۶۰- کدام مورد در خصوص جعل امضای یکی از ظهرنویسان چک، صحیح است؟

- (۱) در مقابل دارنده چک، در هر حال قابل استناد نیست.
- (۲) صرفاً در مقابل دارنده ای که با امضای مجعول سند را دارا شده، قابل استناد است.
- (۳) در مقابل دارنده با حسن نیت، قابل استناد نیست.
- (۴) در مقابل دارنده چک، در هر حال قابل استناد است.**

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

ایرادات مربوط به اراده متعهد سند تجاری از جمله ایراد جعلی بودن امضای یکی از مسئولین سند تجاری در مقابل هر یک از دارندگان اعم از مستقیم و غیرمستقیم و اعم از اینکه با حسن نیت باشد یا نه، از سوی شخصی که امضایش جعل شده در هر حال قابل استناد است.

اصول فقه

۶۱- ماده ۹۵۴ قانون مدنی مقرر می دارد: «کلیه عقود جایز به موت احد طرفین منفسخ می شود و همچنین به سفه در مواردی که رشد معتبر است.» اگر با قیاس حالت جنون به سفه گفته کلیه عقود جایز به جنون احد طرفین منفسخ می شود، این قیاس را چه می نامند؟

(۱) قیاس اولویت (۲) قیاس مساوی (۳) قیاس مستنبط العله (۴) قیاس منصوص العله

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

از آنجا که علت حکم منفسخ شدن عقد جایز در حالت جنون، قوی تر و شدیدتر از علت حکم منفسخ شدن عقد جایز در حالت سفه احد طرفین است لذا استنباط صورت گرفته قیاس اولویت است نه قیاس مساوی و انواعش که قیاس منصوص العله و قیاس مستنبط العله است.

۶۲- در خصوص جمع تبرعی و جمع عرفی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) جمع تبرعی، مربوط به ادله ناظر به بیان غیر الزامی است؛ اما جمع عرفی مربوط به ادله ناظر به بیان احکام الزامی است.
- (۲) جمع تبرعی، مربوط به تعارض دو دلیلی است که دلالت آنها در حد ظهور است؛ اما جمع عرفی مربوط به تعارض دو نص است.
- (۳) جمع تبرعی، جمعی دلخواهی است که شاهدهی از لفظ آن بر گواهی نمی دهد؛ اما جمع عرفی جمعی است که میان دو یا چند دلیل متعارض با تکیه بر شواهد لفظی موجود در ادله صورت می گیرد.
- (۴) جمع تبرعی، صرفاً با لحاظ مناسب حکم و موضوع صورت می گیرد؛ اما در جمع عرفی تاکید بر معیارهای عرفی خارج از حدود دلالتهای لفظی است.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

منظور از قاعده «الجمع مهما أمکن أولى من الطرح» جمع عرفی و به تعبیر دیگر جمع مقبول است یعنی جمعی که مورد پسند عرف یا مستند به شواهد و قرائن کافی باشد. اما اگر چنین نباشد جمع ادله، جمع تبرعی بوده که معتبر نیست.

۶۳- استصحاب قهقراپی، ناظر به کدام مورد است؟

- (۱) تقدم زمان حدوث یقین بر زمان حدوث شک
- (۲) تقدم زمان حدوث شک بر زمان حدوث یقین
- (۳) تقدم زمان متیقن بر زمان مشکوک
- (۴) تقدم زمان مشکوک بر زمان متیقن

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

از جمله شرایط اصل استصحاب، تقدم زمان متیقن بر زمان مشکوک است. در حالتی که این شرط نباشد یعنی زمان مشکوک بر زمان متیقن مقدم باشد استصحاب قهقری یا مقلوب یا وارونه رخ می دهد که اصولاً معتبر نیست مگر در بحث استنباط معانی الفاظ. علت اینکه گزینه ۲ پاسخ سوال نیست آن است که بین شک با مشکوک و نیز بین یقین با متیقن تفاوت است. شک و یقین، حالت ذهنی انسان است اما مشکوک و متیقن وقایع خارجی هستند که شک و یقین به آن تعلق گرفته است. اگر

زمان مشکوک (نه شک) بر زمان متیقن (نه یقین) مقدم باشد استصحاب قهقری رخ می دهد. گزینه ۳ یکی از شرایط استصحاب است و گزینه ۱ هم اساساً جواب سوال نبوده و نادرست است.

۶۴- درباره اصل استصحاب و اصل برائت، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) استصحاب، اصل غیر محرز و برائت اصل محرز است
(۲) استصحاب، اصل محرز و برائت اصل غیر محرز است
(۳) هر دو اصل محرز هستند
(۴) هر دو اصل غیرمحرز هستند

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

اصل محرز، اصل عملی است که با نیم نگاهی به واقع، اعتبار یافته است و شارع، یک طرف شک را به منزله واقع قلمداد می کند و نام دیگر آن، اصل تنزیلی است. مکلف در اصل محرز، به یک طرف شک عمل می کند و آن طرف را به منزله واقع فرض می کند در حالی که در اصل غیر محرز، مکلف تنها به یک طرف شک عمل می کند بدون بناگذاری بر اینکه آن واقع است. اصل استصحاب، اصل محرز است اما اصول عملیه دیگر، مانند اصل برائت، اصل غیرمحرز هستند.

۶۵- در تعارض میان قاعده قبح عقاب بلابیان و قاعده لزوم دفع ضرر محتمل حکم تعارض چیست؟

- (۱) قاعده قبح عقاب بلابیان، مخصص قاعده لزوم دفع ضرر محتمل است
(۲) قاعده قبح عقاب بلابیان، وارد بر قاعده لزوم دفع ضرر محتمل است
(۳) هر دو قاعده، تساقط پیدا می کنند.
(۴) قاعده قبح عقاب بلابیان، حاکم بر قاعده لزوم دفع ضرر محتمل است.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

تعارض در تقسیم بندی به تعارض غیرمستقر یا بدوی یا ابتدایی یا ظاهری و تعارض مستقر یا واقعی تقسیم می شود. تعارض غیر مستقر با قاعده جمع عرفی یا جمع مقبول برطرف می شود. قاعده جمع عرفی دارای ۴ شعبه است که عبارتند از تخصیص، تقیید، ورود و حکومت. ورود عبارت است از اینکه یکی از دو دلیل حقیقتاً و البته به علت تعبد، موضوع دلیل دیگر را مرتفع می سازد. با جریان قاعده عقلی قبح عقاب بلابیان (اصل برائت عقلی)، موضوع قاعده لزوم دفع ضرر محتمل (که همانا این موضوع، ضرر احتمالی ناشی از تخلف از تکلیف شارع یعنی ضرر احتمالی مجازات اخروی عمل مشکوک الحکم است) مرتفع می شود. یعنی وقتی خداوند متعال بر اساس اصل برائت عقلی در چنین مواردی مکلف را مجازات نمی کند ضرر احتمالی مجازات اخروی مرتفع شده است. از این رو اصل برائت عقلی (قاعده عقلی قبح عقاب بلابیان) بر قاعده لزوم دفع ضرر محتمل ورود دارد. اولی دلیل وارد است و دومی دلیل مورد.

۶۶ - درستی ضمانت از شوهر نسبت به نفقه ایام آینده زوجه، با توجه به اینکه وجود زوجیت در آینده به عنوان سبب دین مشکوک است. با استناد به کدام مورد، قابل توجیه است؟
(۱) استصحاب مقلوب (۲) قاعده یقین و شک سازی (۳) **استصحاب امر استقبالی** (۴) قاعده مقتضی و مانع

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

استصحاب استقبالی مقابل استصحاب حالی و ماضوی است و به استصحابی گفته می شود که متیقن آن در زمان حال و مشکوک آن در زمان آینده موجود باشد مانند فرض مطرح در سوال.

۶۷ - مراد از «مقتضی» در بحث «استصحاب در موارد شک در مقتضی» کدام است؟

(۱) **استعداد بقای حکم** (۲) مقتضی حکم (۳) سبب حکم (۴) علت حکم

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

مراد از مقتضی، استعداد و توانایی (قابلیت) دوام و بقای مورد استصحاب (مستصحب) است.

۶۸ - در خیار تبعض صفقه، چنانچه صاحب خیار در زمان اول، خیار خود را اعمال نکند و سپس تردید به وجود آید که آیا خیار مزبور باقی است یا خیر. این شک و تردید مربوط به کدام مورد زیر است؟
(۱) رافعیت امر موجود (۲) **مقتضی** (۳) وجود رافع (۴) رافع

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

منظور از شک در مقتضی، آن است که نمی دانیم آیا وضعیت سابق قابلیت استمرار و استعداد بقاء دارد یا خیر. مانند فرض مطرح در سوال که شک در مقتضی خیار است. چرا که قابلیت استمرار خیار بعد از زمان اول مورد تردید است و در چنین مواردی نمی توان برای بقاء آن (مثلاً خیار) به استصحاب تمسک کرد.

۶۹ - بنابر عدم اعتبار اصل مثبت، کدام یک از آثار زیر، بر مستصحب باز می شود؟

(۱) آثار شرعی و حقوقی بی واسطه یا با یک یا چند واسطه شرعی، حقوقی یا عقلی
(۲) آثار شرعی و حقوقی بی واسطه یا با یک یا چند واسطه شرعی، حقوقی، عقلی یا عادی
(۳) فقط آثار شرعی و حقوقی بی واسطه

(۴) **آثار شرعی و حقوقی بی واسطه یا با یک یا چند واسطه شرعی و حقوقی**

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

اصل های غیرلفظی از جمله اصول عملیه مانند استصحاب، توان اثبات آثار و لوازم شرعی و حقوقی خود از بی واسطه و با واسطه شرعی و حقوقی را دارند اما نمی توانند آثار و لوازم عقلی و عادی و نیز آثار و لوازم شرعی و حقوقی با واسطه عقلی و عادی خود را اثبات کنند. اما دلیل قطعی و اکثر اماره ها می توانند هم آثار شرعی و حقوقی و هم آثار عقلی و عادی خود را اثبات نمایند.

۷۰- با توجه به تعریف تاجر در ماده ۱ قانون تجارت که مقرر می دارد: «تاجر کسی است که شغل معمولی خود را معاملات تجاری قرار دهد»، کدام یک از موارد زیر را می توان گفت؟

(۱) تاجر، حقیقت قانونی است و بنابراین هرگاه قانونگذار این واژه را به کار ببرد، باید بر همین معنای قانونی حمل شود.

(۲) در موارد مشکوک، تاجر در متن قانونی بر معنای متعارف نزد تجار و بازرگانان حمل می شود. که مخاطبان این قانون هستند، نه بر معنای مذکور در متن قانون

(۳) به رغم تعریف فوق، در موارد مشکوک، تاجر بر معنای لغوی آن حمل می شود.

(۴) این تعریف، تنها شرح اسم است پس در موارد مشکوک، تاجر بر معنای معروف نزد عرف عام، حمل می شود.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

حقیقت قانونی لفظی است که قانونگذار آن را در معنای جدیدی به کار برده که به ابتکار و اختراع او ایجاد شده بدون اینکه آن معنا از شرع یا عرف اقتباس شده باشد مانند لفظ تاجر که در ماده ۱ قانون تجارت این چنین تعریف شده است و حقیقت قانونی دارد.

۷۱- در کدام مورد، با انتفای یکی از شروط، حکم در جزا منتفی نمی شود؟

(۱) اگر در طرف مصالحه و یا در مورد صلح اشتباهی واقع شده باشد، صلح باطل نیست.

(۲) در صورت تعدد وارث و عدم توافق بین آنها، مال ودیعه به حاکم رد می شود.

(۳) هرگاه کسی دیگری را بترساند و موجب فرار او گردد و آن شخصی، در حال فرار، خود را از جای بلندی پرت کند و بمیرد ترساننده ضامن است.

(۴) هرگاه کسی اتفاقاً و بدون قصد به شخصی برخورد کند و موجب آسیب او شود، خطای محض است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

در فرض جمع چند شرط برای منطوق، دو حالت قابل تصور است: گاهی دو یا چند شرط در عرض هم ذکر شده به گونه ای که هر کدام از آن ها وجود داشته باشد حکم مورد نظر در جواب شرط ثابت خواهد بود. دقیقاً فرض منظور در سوال که در گزینه ۱ متجلی شده همین حالت را بیانگر است. در این حالت وقتی حکم در جزا منتفی می شود که همه شرایط مذکور در عبارت شرطی منتفی شود. و گاهی دو یا چند شرط در عبارت آمده و هر کدام به تنهایی موجب تحقق حکم نمی شود؛ بلکه اجتماع شروط منطوق در تحقق حکم و جزا دخالت و نقش دارد. در این حالت برخلاف حالت قبل، انتفای هر یک از شرایط، موجب انتفای حکم خواهد بود.

۷۲- کدام مورد، حکم واقعی اولی است؟

- (۱) جواز اختیار مسکن توسط زوجه در صورت خوف ضرر
(۲) جواز استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت در موارد ضرورت
(۳) وجوب تیمم در حالت اضطرار
(۴) باطل بودن معاملات در حالت جنون

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

گزینه ۴ بیانگر حکم واقعی اولی است اما گزینه های ۱ و ۲ و ۳ بیانگر حکم واقعی ثانوی یا به تعبیر برخی علما حکم واقعی اضطراری هستند.

۷۳- تفاوت باب تعارض و تراحم، در کدام مورد است؟

(۱) در تعارض، دلالت دلیل، مجمل است، ولی در باب تراحم، دو حکم که ضرورتاً یکی اهم و دیگری مهم است، با هم تراحم می نمایند.

(۲) در تعارض، ناسازگاری در ناحیه دلالت دو یا چند دلیل است؛ ولی در تراحم، مشکل در ناحیه اجرا و امتثال حکم است.

(۳) در باب تعارض، دو دلیل مطلقاً حتی در صورت ترجیح یکی بر دیگری، از اعتبار ساقط می شوند؛ ولی در تراحم، همواره تکلیف اهم مقدم می شود.

(۴) در باب تراحم، معیار شناسایی حکم اهم از مهم، عقلی و بدیهی است؛ ولی در باب تعارض، معیارهای ترجیح، مبهم و اختلافی است.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

تعارض به برخورد و تنافی و ناسازگاری بین مدلول دو یا چند دلیل (و به تعبیر برخی ناسازگاری در ناحیه دلالت دو یا چند دلیل) در مرحله جعل و انشاء و قانونگذاری و تشریح (وضع و انشاء) گفته می شود اما تراحم به برخورد احکام در مرحله اجرا و امتثال به دلیل ناتوانی مکلف از اجرای توأمان احکام گفته می شود. گزینه ۳ به این دلیل نادرست است که در حالت تعارض مستقر دو دلیل اگر یکی از دلایل به سبب مرجّحی بر دیگری ترجیح داشت آن دلیل را باید بر دیگری ترجیح داد و در حالت فقدان ترجیح که آن را تعادل یا تکافو ادله متعارض می گویند اگر تعارض بین روایات بود به قاعده ثانویه شرعیه که بیانگر تخییر است مراجعه می کنیم و اگر سایر تعارض ها بود به قاعده اولیه عقلی که به طور مطلق قاعده هم گفته می شود و بیانگر تساقط ادله متعارض است مراجعه می کنیم و در تراحم هم ابتدا به مرجحات باب تراحم مراجعه می کنیم و در صورت فقدان مرجحات، به راهکار تخییر که یک حکم واقعی عقلی است مراجعه می کنیم. مرجحات باب تراحم فقط تقدم اهم بر مهم نبوده و موارد دیگری نیز است فلذا گزینه ۱ نادرست است. همچنین دلیل دیگر بر نادرستی گزینه ۱، بیان ویژگی ناصحیح تعارض (یعنی مجمل بودن دلالت دلیل) است. گزینه ۴ هم ناصحیح است چون تنها معیار شناسایی حکم اهم از مهم، عقل نیست و دستورات شارع و قانونگذار نیز است.

۷۴- در خصوص ماده ۹۶۰ قانون مدنی که مقرر می دارد: «هیچ کس نمی تواند از خود سلب حریت کند». چه می توان گفت؟

(۱) «هیچ کس»، مصداق لفظ عام و «حریت»، اصطلاحاً مطلق است.

(۲) دلالت «هیچ کس» بر شمول بر مبنای مقدمات حکمت است، اما دلالت «حریت»، بر شمول مستند به خود لفظ حریت است.

(۳) هیچ کس و «حریت» هر دو از الفاظ عموم هستند.

(۴) هیچ کس و «حریت» هر دو از الفاظ مطلق هستند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

«هیچ» از ادات عموم است و لفظ «حریت» اسم جنس بوده و از الفاظ مطلق است و واجد علائم وضعی لفظ عام نیست. لذا گزینه ۱ صحیح است و گزینه های ۳ و ۴ نادرست هستند. گزینه ۲ هم ناصحیح است چون برعکس صحیح سخن گفته است. یعنی دلالت لفظ «هیچ کس» که یک لفظ عام است بر شمول، مستند به خود لفظ است و دلالت «حریت» که یک لفظ مطلق است بر شمول، بر مبنای مقدمات حکمت است.

۷۵- مقصود از اجماع مدرکی که در فقه معتبر نیست، چیست؟

(۱) همان اجماع منقول است که شماری از فقیهان آن را نقل کرده اند، اما وثوقی به آن نیست.

(۲) همان اجماع تبعیدی است که دلیل خاصی ندارد، اما فقیهان تبعیضاً آن را پذیرفته اند.

(۳) اجماع بر حکمی است که دلایل خاص خود را دارد و بنابراین ملاک در پذیرش یا عدم پذیرش آن، کفایت یا عدم کفایت همان ادله است، نه اجماع.

(۴) اجماعی است که مستندات آن در منابع شیعی یافت نمی شود و فقیه خود آن را تحصیل نکرده است.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

۷۶- در خصوص حکم تکلیفی و حکم وضعی، کدام مورد صحیح است؟

(۱) کاربرد این دو اصطلاح تنها اعتباری است. هر حکمی به اعتباری تکلیفی و به اعتباری دیگر، دقیقاً وضعی است.

(۲) حکم تکلیفی مربوط به قلمرو عبادات است، ولی حکم وضعی به باب معاملات و عرفیات مربوط می شود.

(۳) هر حکم تکلیفی، ضرورتاً مستلزم یک حکم وضعی متناسب با آن است، مانند اینکه از نهی از یک نوع معامله (حکم تکلیفی)، بطلان آن (حکم وضعی) استنتاج می شود.

(۴) حکم تکلیفی، ناظر به بیان تکلیف الزامی یا غیر الزامی است اما حکم وضعی، وضعیت شیء یا امری را توصیف می کند.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

حکم تکلیفی حکمی است که مستقیماً به افعال مکلفین تعلق می گیرد اعم از اینکه الزامی (وجوب و حرمت) یا غیرالزامی (استحباب یا ندب، کراهت و اباحه) باشد در حالی که حکم وضعی تعیین کننده وضعیت اشیاء یا امور است.

لذا درستی گزینه ۴ و نادرستی گزینه ۱ مشخص می شود. ایراد گزینه ۲ به نادرستی قلمرو این دو حکم است. چون هر یک از این دو حکم هم در عبادات و هم در معاملات و عرفیات جریان دارند. ایراد گزینه ۳ به «هر حکم تکلیفی» و «ضرورتاً» است یعنی هر حکم تکلیفی ضرورتاً مستلزم یک حکم وضعی متناسب با خودش نیست.

۷۷ - مقصود از قید که فقدان آن، یکی از مقدمات حکمت و از شرایط تمسک به اطلاق دلیل است، چیست؟

(۱) تنها قیود لفظی است که در متن همان دلیل، به عنوان قید حکم یا موضوع ذکر می شود.

(۲) تنها قیود عقلی، مراد است.

(۳) اعم از قید لفظی و عقلی است و اعم است از اینکه قید در متن دلیل ذکر شود یا در موقعیت و مقام صدور دلیل، موجود باشد.

(۴) تنها قیود لفظی است و قید عقلی نمی تواند مصداق قیدی باشد که دلیل لفظی را مقید نماید.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

یکی از مقدمات حکمت (شرایط مطلق بودن لفظ) عدم وجود قرینه متصل بر تقیید است یا بگوئیم عدم وجود قید متصل است اعم از اینکه این قید، لفظی باشد یا غیرلفظی (حکم بدیهی عقل، سیره عقلا، عرف و عادات رایج یا سایر اوضاع و احوال موجود).

۷۸ - کدام مورد در خصوص استعمال واژه وکیل، درباره کسی که به زودی پروانه وکالت خود را از مراجع مربوط دریافت می کند، صحیح است؟

(۱) مصداق استعمال مجازی است که عرف اهل زبان ممکن است آن را استعمال مقبول قلمداد کنند.

(۲) مصداق استعمال لفظ در معنای حقیقی است و در هر حال استعمالی مقبول است.

(۳) بنابر وضع واژه ها، برای اعم از صحیح و فاسد، مقبول است، اما بنابر اینکه الفاظ، برای مفاهیم صحیح وضع شده باشند، استعمال مقبولی نخواهد بود.

(۴) استعمال لفظ در این مورد و موارد مشابه، نه از باب استعمال حقیقی و نه از باب استعمال مجازی، عرفاً مقبول نیست.

پاسخ: گزینه ۱ و گزینه ۳ هر دو می توانند صحیح باشند.

استعمال واژه وکیل، درباره کسی که به زودی پروانه وکالت خود را از مراجع مربوط دریافت می کند استعمال لفظ در غیر ما وضع له (استعمال لفظ در غیرموضوع له) است و استعمال مجازی است که علاقه و مناسب بین معنای حقیقی و معنای مجازی لفظ (یعنی عرف پسند بودن به کار بردن این لفظ برای معنای مذکور در سوال) وجود دارد. البته ایرادی در این گزینه وجود دارد و آن اینکه وقتی استعمال مجازی است مورد پسند عرف است و نایبستی لفظ «ممکن است» در این گزینه بیان می شد. همچنین می توان گفت اگر الفاظ برای اعم از صحیح و فاسد وضع شده باشند به کار بردن واژه وکیل بر حالت اعم از صحیح و فاسد آن مقبول است. حالت صحیح و تام الاجزاء و شرایط آن وکیلی است که پروانه وکالت خود را اخذ کرده) و حالت فاسد آن، فاقد برخی یا همه اجزاء و شرایط آن یعنی وکیلی که به زودی پروانه وکالت خود را اخذ می کند است اما اگر الفاظ تنها برای حالت صحیح و مفاهیم صحیح آن وضع شده باشند استعمال فوق الذکر مقبول نخواهد بود.

۷۹- در خصوص تخصیص عموم مستفاد از لفظ، با مفهوم، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) با توجه به قوت دلالت لفظ و ضعف مفهوم، مفهوم مطلقاً توان تخصیص عام را ندارد.
- (۲) تخصیص عام با مفهوم، نوعاً مستلزم تخصیص اکثر است که عرفاً مقبول نیست.
- (۳) تخصیص عموم لفظی تنها با مفهوم مخالف، آن هم در صورتی صحیح است که عام، آبی از تخصیص نباشد.
- (۴) هرگاه مفهوم در شمار مفاهیم معتبر و حجت باشد، می تواند عموم لفظی را تخصیص بزند.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

هریک از مفاهیم اعم از موافق یا مخالف که حجت و معتبر باشند می توانند عام را تخصیص دهند و دیگر اهمیتی ندارد که منطوق، دلالتی قوی تر از مفهوم دارد.

۸۰- ماده ۲۹ قانون تجارت مقرر می دارد «در شرکتهای سهامی عام مبلغ اسمی هر سهم نباید از ده هزار ریال بیشتر باشد» ماده مزبور، در مقام بیان کدام مورد زیر است؟

(۱) حکم وضعی و سکوت از بیان حکم تکلیفی

(۲) حکم تکلیفی صریح و الزامی

(۳) جمله انشایی در قالب و ساختار جمله اخباری که متضمن تاکید بیشتری است.

(۴) صرفاً توصیه و پیشنهاد است، به دلیل عدم ذکر ضمانت اجرا برای تخلف از آن.

پاسخ: گزینه ۱ و گزینه ۳ هر دو می توانند صحیح باشند.

از آنجا که حکم ماده ۲۹ ق.ت به شیء و امر (مبلغ اسمی سهم) تعلق گرفته و نه به فعل مکلف و عمل شخص، لذا این ماده بیانگر حکم وضعی است نه حکم تکلیفی. از سوی دیگر این ماده قانونی از نظر معنا و مفهوم، یک جمله انشایی است که با توجه به لفظ «ناباید» در قالب و ساختار جمله اخباری بیان شده و وقتی جملات انشایی در قالب و ساختار اخباری بیان می شوند متضمن تاکید بیشتری هستند.

حقوق جزا

۸۱- «الف» با کشیدن سلاح و ایجاد رعب، دیگری را به استرداد گوشی همراه متعلق به خود وادار کرده است. «الف»

به چه جرمی قابل تعقیب کیفری است؟

(۴) اخاذی

(۳) تهدید

(۲) هیچ جرمی

(۱) محاربه

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۶۶۹ تعزیرات

۸۲- «الف»، حین عبور از خیابان، کیفی را در مسیر خود پیدا می کند و با تصرف آن، به سرعت از محل فرار می کند، مالک در آن لحظه و در تعقیب او موفق نمی شود کیف را به علت مقاومت متصرف از او بازپس بگیرد. «الف» به چه اتهامی، قابل تعقیب کیفری است؟
(۱) تحصیل مال از طریق نامشروع (۲) هیج اتهامی (۳) خیانت در امانت (۴) سرقت

پاسخ: گزینه ۲ صحیح تر می باشد.

زیرا تصرف در مال گمشده سرقت نمی باشد و همچنین مال تحت سلطه مالک یا تحت تصرف وی نبوده که ربایشی صورت بگیرد (با این حال بین گزینه ۲ و ۴ اختلاف وجود دارد).
- خیانت در امانت محقق نشده چون مال به شخص سپرده نشده است.
- پیدا کردن مال در مکان های عمومی مصداق تحصیل مال از طریق نامشروع نیست.

۸۳- «الف»، کارمند بانک، با بازکردن حساب واهی به نام شخصی که وجود خارجی ندارد و جعل امضاء موفق می شود از همان بانک وام بگیرد و اقساط بانک را همه ماهه پرداخت می کند. عمل کارمند به لحاظ کیفری چه وصفی دارد؟
(۱) کلاهبرداری (۲) جعل و استفاده از سند مجعول (۳) اختلاس (۴) وصفی ندارد.

پاسخ: اختلاف نظر وجود دارد.

این سوال دارای ایراد می باشد. به نظر می رسد در سوال، شخص الف با ساختن سند و امضای آن مرتکب جعل شده و با استفاده از این سند شخص حقوقی (بانک) را فریب داده و مبلغی را دریافت کرده است فلذا جرم کلاهبرداری محقق شده است، به فرض پذیرش این تفسیر گزینه ۲ صحیح می باشد.
لازم به ذکر است عده ای از حقوقدانان معتقدند فریب شخص حقوقی متصور نیست و کلاهبرداری صورت نگرفته است و در خصوص جعل نیز برخی اعتقاد دارند وجود خارجی منتسب الیه شرط تحقق جرم می باشد که در صورت پذیرش این نظریات گزینه ۴ صحیح می باشد.

۸۴- اگر کسی قاتل عمد را فرار دهد و مرتکب پیش از دستگیری فوت کند، در صورت مطالبه دیه از طرف اولیای دم، دیه مقتول از چه منبعی پرداخت می شود؟

(۱) اموال قاتل یا فراردهنده (۲) اموال نزدیک ترین خویشان قاتل به نحو «الاقرب فالقرب»
(۳) بیت المال (۴) اموال عاقله

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

ماده ۴۳۴ ق.م.ا. بخش قصاص

۸۵- اگر کسی مبلغ هنگفتی از دیگری قرض گرفته باشد تا به یک انجمن خیریه کمک کند لیکن این مبلغ را در شرط بندی فوتبال ببازد رفتار او از حیث جزایی چه وصف «اوصافی» دارد؟

(۱) قماربازی (۲) خیانت در امانت (۳) انتقال مال غیر (۴) خیانت در امانت و قماربازی

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

عقد قرض، عقدی تملیکی می باشد. بنابراین تصرف شخص مالکانه بوده و خیانت در امانت و انتقال مال غیر منتفی است.

۸۶- مدیر آموزشگاه برای خرید یک دستگاه تلفن همراه، یک فقره چک بدون تاریخ، در وجه پیشخدمت خود صادر می کند، لیکن دارنده چک با گذاشتن تاریخ و خرید کالا، مبلغی را به عنوان درصدا نه از فروشنده دریافت می کند، با مطالبه اصل کالا، پیشخدمت به دروغ در دادگاه اظهار می دارد که تلفن همراه از او به سرقت رفته و حاضر است وجه چک را به مدیر مسترد دارد، چه «اتهاماتی» متوجه پیشخدمت است؟

(۱) فروش مال غیر (۲) سوء استفاده از سفید امضاء (۳) خیانت در امانت (۴) جعل و اخذ پورسانت

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۶۷۴ ق.م.ا.

۸۷- سارق به قصد ورود به مغازه جواهرفروشی، تونلی از محل سکونت خود در زیرزمین حفر می کند لیکن در انتهای مسیر تونل، اشتبهاً سر از خانه همسایه در می آورد که بلافاصله دستگیر می شود، متهم به ارتکاب چه جرم (جرایمی) قابل تعقیب کیفری است؟

(۱) در حکم شروع به سرقت (۲) تخریب و ورود به عنف به منزل دیگری و شروع به سرقت (۳) تخریب عمدی (۴) شروع به سرقت

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

پاسخ این سوال شروع به سرقت و در حکم شروع به سرقت نمی تواند باشد، زیرا اقدامات صورت گرفته در راستای عملیات مقدماتی جرم بوده و مرتکب وارد مرحله اجرای جرم نشده است، ورود به عنف به منزل دیگری نیز صورت نگرفته زیرا مرتکب فاقد عنصر روانی برای ارتکاب این جرم می باشد.

۸۸- شخصی در حین کاشتن درخت در باغچه حیاط مسکونی خود، تعدادی اشیاء تاریخی - فرهنگی کشف می کند و با علم به ارزش تاریخی اشیای مذکور، آنها را مخفی می کند. رفتار او واجد چه وصفی است؟

(۲) فاقد وصف کیفری است.

(۴) حفاری و کاوش

(۱) امتناع از تحویل اشیای مکشوفه دولت

(۳) اختفای اشیای تاریخی

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

مسئلاً وصف رفتار صورت گرفته امتناع از تحویل اشیاء مکشوفه به دولت می باشد که در تبصره ۱ ماده ۵۶۲ تعزیرات به آن تصریح شده است و ضمانت اجرای آن ضبط اموال مکشوفه می باشد ولی به منزله جرم بودن عمل مذکور نیست، به پاسخ سوال شماره ۹۸ آزمون وکالت ۱۳۹۶ مراجعه شود

۸۹- در صورتی که رفتار غیرعمدی مرتکب، نه موجب آسیب و عیبی در بدن شود و نه اثری از خود در بدن بر جای گذارد، کدام مورد صحیح است؟

(۱) توهین عملی محسوب می شود.

(۲) ضمان منتفی است.

(۳) در صورت عدم تصالح، مرتکب به حبس از شلاق تعزیری درجه ۷ محکوم می شود.

(۴) در صورت تصالح، ضمان منتفی است.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۵۶۷ ق.م.ا. بخش دیات

۹۰- در کدام صورت شخص حقوقی تنها به مجازات انحلال محکوم می شود؟

(۱) با انحراف از هدف مشروع نخستین، فعالیت خود را منحصراً در جهت ارتکاب جرم تغییر داده باشد.

(۲) برای ارتکاب جرم تشکیل شده باشد یا با انحراف از هدف مشروع نخستین، فعالیت خود را منحصراً در جهت ارتکاب جرم تغییر داده باشد.

(۳) برای ارتکاب جرم، تشکیل شده باشد.

(۴) در هیچ صورتی، امکان صدور چنین مجازاتی وجود ندارد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد مواد ۲۰ و ۲۲ ق.م.ا.

طبق بند ب ماده ۲۰ جرایم رایانه ای (۷۴۸ ق.ت) امکان صدور مجازات انحلال شخص حقوقی به تنهایی وجود دارد لذا گزینه ۴ منتفی می باشد.

ماده ۲۰ - بند ب: چنانچه حداکثر مجازات حبس آن جرم بیش از پنج سال حبس باشد، تعطیلی موقت شخص حقوقی از یک تا سه سال و در صورت تکرار جرم، شخص حقوقی منحل خواهد شد.

۹۱- چنانچه یک تبعه ایرانی، در خارج از کشور مرتکب جرم حدی شود و در ایران یافت شود، کدام شرط برای محاکمه و مجازات او ضروری نیست؟

- ۱) طبق قوانین ایران، موجبی برای منع یا موقوفی تغییر نباشد.
- ۲) به موجب قوانین ایران موجبی برای موقوفی اجرای مجازات یا سقوط آن نباشد.
- ۳) رفتار ارتكابی به موجب قانون ایران، جرم باشد.
- ۴) متهم در محل وقوع جرم، محاکمه و تبرئه نشده باشد.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۷ ق.م.ا.

شرایط گزینه ۴ طبق قانون تنها برای تعزیرات غیر منصوص شرعی پذیرفته شده و قابل اعمال در حدود، قصاص و تعزیرات منصوص شرعی نمی باشد.

۹۲- کدام مورد در خصوص مجازاتهای جایگزین حبس، صحیح است؟

- ۱) در جرایم عمدی متعدد که مجازات قانونی هیچ یک از آنها بیش از یکسال نباشد، دادگاه می تواند به مجازات جایگزین حبس حکم دهد.
- ۲) مرتکبان جرایم عمدی یا حداکثر مجازات قانونی تا یکسال حبس، چنانچه فاقد سابقه محکومیت کیفری قطعی به حبس بیش از شش ماه باشند، به مجازات جایگزین حبس محکوم می شوند.
- ۳) چنانچه مجازات قانونی جرم عمدی بیش از یکسال حبس باشد، با تخفیف مجازات به کمتر از یکسال از سوی دادگاه اعمال مجازاتهای جایگزین حبس ممنوع است.
- ۴) مرتکبان جرایم غیرعمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا یکسال حبس است، با اختیار دادگاه ممکن است به مجازات جایگزین حبس محکوم شوند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

نص ماده ۷۳ ق.م.ا.

۹۳- «الف» به قصد آدم ربایی، اتوبوسی را که دارای ۲۰ مسافر است می رباید، کدام مورد در خصوص رفتار وی صحیح است؟

(۱) تعدد مادی است و شخص به حداکثر مجازات آدم ربایی محکوم می شود.

(۲) تعدد مادی است و شخص به حداکثر مجازات آدم ربایی به علاوه تا یک دوم آن محکوم می شود.

(۳) مصداق تعدد مادی و معنوی نیست.

(۴) تعدد معنوی است و شخص به مجازات اشد محکوم می شود.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۱۳۴ و تبصره ۱ آن ماده.

۹۴- کدام یک از جرایم زیر قابل تعویض است؟

(۱) معاونت در اسیدپاشی (۲) شروع به آدم ربایی (۳) ایجاد مزاحمت با چاقو (۴) قاچاق عمده مواد مخدر

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۴۷ ق.م.ا.

۹۵- «الف» مرتکب جرم قذف نسبت به شخص «ب» و مرتکب جرم افترا نسبت به شخص «ج» می شود. مرتکب پس از دستگیری، به چه نحو مجازات می شود؟

(۱) به مجازات قذف و افترا محکوم می شود ولی تنها مجازات حدی نسبت به وی اجرا می گردد.

(۲) به مجازات قذف و افترا محکوم می شود و بدون رعایت ترتیب، هر دو مجازات در مورد وی اجرا می گردد.

(۳) فقط به مجازات حدی محکوم می شود.

(۴) به قذف و افترا محکوم می شود و ابتدا حد اجرا می گردد.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۱۳۵ ق.م.ا.

۹۶- اگر کسی با ضربه های متعدد عمدی، موجب جنایات متعدد و قتل مجنی علیه شود و قتل نیز مشمول مجازات عمدی باشد. کدام مورد در خصوص مرتکب صحیح است؟

(۱) اگر قتل در اثر مجموع جنایت پدید آید، در صورتی که ضربات به صورت غیر متوالی وارد شده باشد، به قصاص یا دیه عضو که جنایت بر آن متصل نبوده است نیز محکوم می شود.

(۲) اگر قتل در اثر مجموع جنایات پدید آید، در صورتی که ضربات به طور متوالی وارد شده باشد، به قصاص یا دیه عضو که جنایت بر آن متصل به فوت نبوده است نیز محکوم می شود.

(۳) اگر برخی جنایات موجب قتل شود و برخی در وقوع قتل بی تأثیر باشد، تنها به قصاص نفس محکوم می شود.

(۴) اگر قتل در اثر مجموع جنایت پدید آید، در صورتی که ضربات به صورت غیر متوالی وارد شده باشد، تنها به قصاص یا دیه محکوم خواهد شد.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد نص ماده ۲۹۹ ق.م.ا. بخش قصاص

۹۷- در فرض ثابت بودن لوث علیه دو یا چند نفر به شکل مردّد در قتل، کدام مورد صحیح است؟

(۱) با درخواست اقامه قسامه از سوی شاکی و خودداری چند نفر از اقامه قسامه، با ادای سوگند آنان بر براءت خود، دیه ساقط می شود.

(۲) چنانچه شاکی از آنها درخواست اقامه قسامه کند و همگی اقامه قسامه کنند، پرداخت دیه به نسبت به مساوی میان آنها تقسیم می شود.

(۳) با اقامه قسامه از سوی همه متهمان به درخواست شاکی، دیه به نسبت مساوی میان آنها تقسیم می شود.

(۴) با درخواست شاکی مبنی بر اقامه قسامه و خودداری همه، پرداخت دیه به نسبت مساوی میان ممتنعان تقسیم می شود.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۳۳۴ ق.م.ا. بخش قصاص

۹۸- یک جهانگرد اتومبیلی را کرایه می کند، در پایان گشت و گذار، کیف پر از پول خود را جلوی راننده می گیرد تا کرایه خویش را از کیف بردارد، اما راننده با علم با ناآگاهی توریست از ارزش پول های رایج و با سوء نیت، مبلغ هنگفتی را از کیف بر می دارد. رفتار وی مصداق چه جرمی است؟

(۱) سرقت (۲) فاقد عنوان مجرمانه است. (۳) خیانت در امانت (۴) تحصیل مال از طریق نامشروع

پاسخ: اختلاف نظر وجود دارد.

- رفتار خیانت در امانت نمی باشد چون عنصر سپردن وجود ندارد

- سرقت نیست زیرا ربایشی صورت نگرفته است

- در مورد گزینه ۴ و ۲ اختلاف نظر وجود دارد. با توجه به اینکه شخص مبلغ هنگفتی را با سوءاستفاده از موقعیت موجود تحصیل کرده و نسبت به آن مستحق نبوده می توان گفت تحصیل مال از طریق نامشروع صورت گرفته است، در این مورد میان حقوقدانان اختلاف نظر وجود دارد و عده ای از ایشان رفتار را فقط خلاف اخلاق و فاقد عنوان مجرمانه می دانند.

۹۹- هرگاه دفتردار دفترخانه اسناد رسمی، قسمتی از دفاتر ثبت را آتش بزند رفتار وی، مصداق چه جرمی است؟
(۱) خیانت در امانت (۲) احراق (۳) **در حکم جعل در اسناد رسمی** (۴) تخریب

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

ماده ۱۰۰ قانون ثبت

۱۰۰- شخصی به قصد سرقت، وارد منزل دیگری می شود و در اثنای جمع آوری با شنیدن صدای آژیر خودروی پلیس با رها کردن اموال در محل، پا به فرار می گذارد و در کوچه دستگیر می شود. رفتار وی مشمول کدام عنوان است؟
(۱) **شروع به سرقت** (۲) شروع به سرقت و ورود به عنف به منزل دیگری
(۳) جرم عقیم (۴) ورود به عنف به منزل دیگری

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

عمل شخص شروع به سرقت می باشد زیرا شخص قصد ارتکاب جرم را دارد و وارد مرحله اجرای آن شده ولی عمل وی به واسطه عامل خارج از اراده (صدای آژیر) معلق مانده است .

آ.د. کیفری

۱۰۱- آیا دادگاه کیفری یک می تواند پس از شروع به رسیدگی، قرار عدم صلاحیت صادر کند؟
(۱) بلی، مطلقاً (۲) خیر، مطلقاً
(۳) **بلی، در صورت عدم صلاحیت ذاتی** (۴) بلی، در صورت عدم صلاحیت محلی

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۴۰۳ ق.آ.د.ک

۱۰۲- در کدام یک از موارد زیر، تعیین وکیل تسخیری از سوی دادگاه الزامی است؟

- (۱) در جرایم احصا شده توسط قانونگذار، هرگاه متهم خود وکیل معرفی نکند یا وکیل او بدون عذر موجه در دادگاه حاضر نشود
(۲) در همه جرایم به استثنای جرایم درجه ۷ و ۸، هرگاه متهم خود وکیل معرفی نکند یا وکیل او بدون عذر موجه در دادگاه حاضر نشود
(۳) در جرایم خاص، هرگاه متهم خود وکیل معرفی نکند.
(۴) در همه ی جرایم به استثنای جرایم درجه ۷ و ۸، هرگاه متهم خود وکیل معرفی نکند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۳۴۸ ق.آ.د.ک

۱۰۳- در کدام صورت، رأی دادگاه تجدیدنظر استان غیابی تلقی می شود؟

- (۱) متهم یا وکیل او در هیچ یک از مراحل دادرسی نخستین و تجدیدنظر حاضر نبوده و لایحه دفاعیه یا اعتراضیه هم نداده، اعم از آنکه رأی دادگاه تجدیدنظر دایر بر محکومیت یا براءت باشد.
(۲) متهم یا وکیل او در هیچ یک از مراحل دادرسی نخستین و تجدیدنظر حاضر نبوده و لایحه دفاعیه یا اعتراضیه هم نداده و رأی دادگاه تجدیدنظر نیز دایر بر محکومیت متهم باشد.

- (۳) متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه تجدیدنظر حاضر نبوده و لایحه دفاعیه یا اعتراضیه هم نداده باشد.
(۴) متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات تجدیدنظر حاضر نبوده و لایحه دفاعیه یا اعتراضیه هم نداده و رأی دادگاه تجدیدنظر دایر بر محکومیت متهم باشد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۴۶۱ ق.آ.د.ک

۱۰۴- در کدام یک از موارد زیر، محاکمات دادگاه غیر علنی خواهد بود؟

- (۱) در جرایم غیر قابل گذشت و در صورت درخواست شاکی
(۲) در جرایم غیر قابل گذشت و در صورت درخواست طرفین
(۳) در جرایم غیر قابل گذشت و در صورت درخواست متهم
(۴) در جرایم قابل گذشت و در صورت درخواست شاکی

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۳۵۲ ق.آ.د.ک

۱۰۵- در جرایم مذکور در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح، احاله پرونده در کدام یک از موارد زیر صورت می گیرد؟

(۱) شاکی یا بیشتر شاکیان، در حوزه قضایی دادگاه دیگر اقامت داشته باشند.

(۲) شاهد یا بیشتر شهود، در حوزه ی قضایی دادگاه دیگر اقامت داشته باشند.

(۳) رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی و رعایت مصالح نیروهای مسلح پرونده را به حوزه ی قضایی دیگر احاله کند.

(۴) احاله ندادن پرونده به حوزه قضایی دیگر، موجب عسر و حرج شاکی ویا مدعی خصوصی شود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۴۲۰ و ۴۱۹ ق.آ.د.ک

۱۰۶- به اتهامات اشخاصی که در خارج از قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرم می شوند و مطابق قانون دادگاه های ایران صلاحیت رسیدگی به آنها را دارند، در کدام دادگاه رسیدگی می شود؟

(۱) در دادگاه محل دستگیری در صورتی که از اتباع خارجی باشند.

(۲) در دادگاه محل دستگیری در صورتی که از اتباع ایران باشند.

(۳) در دادگاه محل دستگیری اعم از اینکه از اتباع ایران یا کشور خارجی باشند

(۴) در دادگاه تهران، اعم از اینکه از اتباع ایران یا کشور خارجی باشند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۳۱۶ ق.آ.د.ک

۱۰۷- اثر پذیرش اعاده دادرسی پس از شروع به محاکمه جدید، بر آثار و تبعات حکم مورد اعاده دادرسی چیست؟

(۱) به صرف تجویز اعاده دادرسی، آثار و تبعات حکم اولی متوقف می شود.

(۲) مطلقاً تغییری در آثار و تبعات حکم اولی صورت نمی پذیرد.

(۳) در صورتی که دلایل اقامه شده قوی باشد با صدور قرار، آثار و تبعات حکم اولی متوقف می شود.

(۴) در صورتی که دلایل اقامه شده قوی باشد، آثار و تبعات حکم اولی متوقف می شود.

گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۴۷۹ ق.آ.د.ک

۱۰۸- آرای کدام یک از دادگاه های زیر در تمامی موارد، قابل تجدیدنظرخواهی است؟

- (۲) اطفال و نوجوانان، صرفاً در خصوص افراد نابالغ
(۴) انقلاب به جز جرایم مواد مخدر

(۱) اطفال و نوجوان

(۳) کیفری دو

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۴۴۵ ق.آ.د.ک

۱۰۹- اگر طرفین دعوا با توافق کتبی حق تجدیدنظر یا فرجام خواهی خود را اسقاط کنند. اثر حقوقی آن چیست؟

- (۱) تجدیدنظر یا فرجام خواهی آنان مسموع نیست
(۲) درخواست تجدیدنظر آنان مسموع نیست
(۳) به جز در خصوص صلاحیت قاضی صادر کننده رأی تجدیدنظر یا فرجام خواهی آنان مسموع نیست.
(۴) تجدیدنظر یا فرجام خواهی آنان جز در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی صادر کننده رأی مسموع نیست

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۴۳۰ ق.آ.د.ک

۱۱۰- به استنساخ دادنامه توسط ذی نفع در کدام دسته از جرایم تصریح شده است؟

- (۱) در مطلق جرایم منافی عفت و جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی
(۲) جرایم منافی عفت، مشروط به حرمت اطلاع شاکی از مطالب آن و جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی
(۳) فقط جرایم منافی عفت
(۴) صرفاً جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد تبصره ۲ ماده ۳۸۰ ق.آ.د.ک

۱۱۱- در کدام دسته از جرایم، به امکان ترافیعی شدن تحقیقات مقدماتی تصریح شده است؟

- (۱) جرایم تعزیری غیر منصوص شرعی
(۲) جرایم قابل گذشت
(۳) جرایم غیرقابل گذشت، در صورت درخواست کتبی طرفین
(۴) جرایم قابل گذشت، در صورت درخواست کتبی طرفین

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۱۹۲ ق.آ.د.ک

۱۱۲ - اگر دادگاه در مقام رسیدگی به اعتراض شاکی نسبت به قرار منع تعقیب، تحقیقات دادرسی را ناقص تشخیص دهد، تکلیف چیست؟

- (۱) بدون نقض قرار، می تواند تکمیل تحقیقات را از دادرسی بخواهد یا خود، اقدام به تکمیل تحقیقات کند.
 (۲) قرار را نقض می کند و حسب مورد، خود، تحقیقات را تکمیل می کند یا تکمیل تحقیقات را از دادرسی می خواهد.
 (۳) قرار را نقض می کند و خود، تحقیقات را تکمیل می کند.
 (۴) قرار را نقض می کند و تکمیل تحقیقات را از دادرسی می خواهد.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۲۷۴ ق.آ.د.ک

۱۱۳ - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرایم غیر قابل گذشت، پس از صدور حکم قطعی، چگونه موجب تخفیف مجازات یا تبدیل آن به مجازات مناسب تر به حال محکوم علیه توسط دادگاه صادر کننده حکم قطعی می شود؟

- (۱) عندالاقضاء، حسب درخواست دادستان
 (۲) الزاماً، حسب درخواست دادستان
 (۳) عندالاقضاء، حسب درخواست محکوم علیه
 (۴) الزاماً، حسب درخواست محکوم علیه

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۴۸۳ ق.آ.د.ک

۱۱۴ - محاکمات دادگاه کیفری یک، در چه صورت، ضبط صوتی و تصویری می شود؟

- (۱) بنا به تشخیص رئیس حوزه قضایی است
 (۲) ضبط صوتی الزاماً و ضبط تصویری در صورت تشخیص دادگاه
 (۳) به تشخیص دادگاه واگذار شده است.
 (۴) در صورتی که رسیدگی دادگاه علنی باشد

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۴۰۰ ق.آ.د.ک

۱۱۵ - ضابطان دادگستری، در کدام یک از جرایم زیر، می توانند رأساً متهم را بازداشت کنند؟

- (۱) در جرایم مشهود موضوع بندهای "الف"، "ب"، "پ"، "ت" ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک
 (۲) در جرایم مشهود، مطلقاً
 (۳) در جرایم غیر مشهود، در صورتی که قراین و امارات قوی دال ارتکاب جرم وجود داشته باشد.
 (۴) در جرایم مشهود، در صورتی که قراین و امارات قوی دال ارتکاب جرم وجود داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۴۴ ق.آ.د.ک

۱۱۶- در خصوص قرار نظارت قضایی، کدام مورد صحیح نیست؟

- (۲) شامل یک یا چند دستور نظارت قضایی است
(۴) دارای مدت معین است

(۱) قابل اعتراض نیست

(۳) اختیاری است

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۲۴۷ و تبصره ق.آ.د.ک

۱۱۷- دادگاه کیفری متعاقب و اخواهی، مکلف به رعایت کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) دعوت طرفین با تعیین وقت رسیدگی، بررسی ادله و دفاعیات و اخواه و ایجاد تصمیم مقتضی
(۲) در صورت اقتضاء دعوت طرفین با تعیین وقت رسیدگی بررسی ادله و دفاعیات و اخواه و اتخاذ تصمیم مقتضی
(۳) صرفاً بررسی ادله و دفاعیات و اخواه و اتخاذ تصمیم مقتضی
(۴) صرفاً دعوت و اخواه با تعیین وقت رسیدگی، بررسی ادله و دفاعیات وی و اتخاذ تصمیم مقتضی

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

به استناد ماده ۴۰۷ ق.آ.د.ک

۱۱۸- چنان پس از قطعیت دستور ضبط وثیقه حکم محکومیت کیفری اجرا شود، تکلیف دستور ضبط وثیقه چیست؟

- (۱) کان لم یکن تلقی می شود.
(۲) اجرا می شود
(۳) دستور ضبط تا یک چهارم وثیقه صادر می شود
(۴) دستور ضبط یک چهارم وثیقه صادر می شود

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است.

به استناد ماده ۲۳۶ ق.آ.د.ک

گفتنی است اگر نظر طراح سوال بر این باشد که دستیابی به متهم و اجرای مجازات قبل از اتمام عملیات اجرایی دستور ضبط وثیقه بوده، گزینه ۳ صحیح خواهد بود. اما با توجه به اینکه حکم مذکور در ماده ۲۳۶ استثنا است و استثنا نیاز به تصریح دارد و سوال به طور مطلق طرح شده است لذا بنا بر اصل، اگر بعد از اتمام عملیات اجرایی دستور ضبط وثیقه به متهم دستیابی حاصل شده و مجازات اجرا شود، تمام مبلغ وثیقه ضبط خواهد شد و نه تا یک چهارم آن.

۱۱۹- در کدام یک از موارد زیر، بازپرس مکلف به تبعیت از دادستان است؟

- (۱) قرار اناطه در مورد جرایم مشمول صلاحیت دادگاه کیفری یک
(۲) قرارهای نهایی مرحله تحقیات مقدماتی در مورد جرایم مشمول صلاحیت دادگاه کیفری یک
(۳) عدم احراز ملأئت کفیل توسط بازپرس
(۴) قرارهای تأمین کیفری منتهی به بازداشت

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

به استناد ماده ۲۲۱ ق.آ.د.ک

۱۲۰- فرماندار یکی از شهرستانهای غیر مرکز استان، مرتکب بزه تصرف غیر قانونی در اموال دولتی می شود رسیدگی به جرم وی در صلاحیت کدام مرجع قضایی است؟

(۱) دادگاه کیفری دو تهران

(۳) دادگاه کیفری یک مرکز همان استان

(۲) دادگاه کیفری یک تهران

(۴) دادگاه کیفری دو مرکز همان استان

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

به استناد ماده ۳۰۸ و ۳۰۱ ق.آ.د.ک